

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby

Autorská tkanina využita ve tvorbě oděvu

Diplomová práce

Autor:	Bc. Adéla Rollerová
Studijní program:	N7507- Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Učitelství výtvarné výchovy pro základní umělecké školy a střední školy
Vedoucí práce:	Mgr. art. Márii Hromadové, ArtD
Oponent práce:	doc. Vlastimil Vodák, ak. mal.

Zadání diplomové práce

Autor: Adéla Rollerová

Studium: P20P0453

Studijní program: N7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství výtvarné výchovy pro základní umělecké školy a střední školy

Název diplomové práce: **Autorská tkanina využita ve tvorbě oděvu**

Název diplomové práce Author's fabric used in the creation of clothing
AJ:

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se bude zabývat tématem autorské tkaniny aplikované ve tvorbě oděvů. Cílem diplomové práce bude implementace uvedeného tématu do výuky studentů SŠ. Program se bude zabývat zhotovením autorské kolekce oděvů s využitím autorské tkaniny a upcyklovaného materiálu. Kolekce bude inspirovaná Antonínem Kybalem.

VLČKOVÁ, Lucie, ed. Antonín Kybal. Praha: KANT, 2016. ISBN 978-80-7437-223-0

BAŽANTOVÁ, Nina. Poklady z Egypta: Textilie z českých a moravských sbírek. Praha : Uměleckoprůmyslové museum, 2000. 80-7101-044-8.

KYBAL, Antonín. O textilním výtvarném projevu. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1976, 71 s.

ROESELOVÁ, V. Didaktika výtvarné výchovy, UK, Pedf Praha, 2003, ISBN: 80-7290-121-4.

ROESELOVÁ, V. Námět ve výtvarné výchově, Sarah, Praha 2000, ISBN 80-902267-4-6.

ROESELOVÁ, V. Řady a projekty ve výtvarné výchově, Sarah, Praha 1997, ISBN 80-902267-2-8.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Vize v umění a ve výchově uměním. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80- 7485-112-4.

Zadávací pracoviště: Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. art. Mária Hromadová, ArtD.

Oponent: doc. Vlastimil Vodák, ak. mal.

Datum zadání závěrečné práce: 26.1.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucí závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí práce paní Mgr. art. Márii Hromadové, ArtD. za cenné rady a její ochotu. Dále celé rodině, která mě podporovala během studia a poskytla materiál na zhotovení praktické části této práce. Matce a přítelovi za jejich velkou podporu a trpělivost.

Anotace

ROLLEROVÁ, Adéla. *Autorská tkanina využita ve tvorbě oděvu*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta University Hradec Králové, 2022. 86 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se zabývá tématem autorské tkaniny aplikované do tvorby oděvů. Je rozdělena do tří hlavních částí. Teoretické, didaktické a praktické. Teoretická část je zaměřena na život a dílo Antonína Kybala, který je inspirací pro celou diplomovou práci. Dále jsou v této části vysvětleny pojmy jako je slow fashion a to co k ní náleží, fast fashion a její negativní dopad.

Cílem didaktické části bylo odučit přípravy, které se týkaly návrhové části na Střední průmyslové škole Otty Wichterleho v Červeném Kostelci, oboru Modelářství a návrhářství oděvů. Žáci se v úvodní hodině seznámili s tvorbou A. Kybala, který byl jejich hlavní inspirací. Dále se seznámili s pojmy, které jsou obsaženy v teoretické části.

Praktická část je zaměřena na moji tvorbu. Cílem bylo vytvořit oděvní kolekci o třech modelech doplněnou autorskou tkaninou. Tkanina je tkaná na tkalcovském stavu ze starých triček. Testovala jsem, zda jde upcyklovat stará trička a využít je do tkaniny, ze které jsou ušité nositelné oděvy. Další použitý materiál je deadstock. Hlavní inspirací byl Antonín Kybal a celá tvorba je zaměřena na slow fashion. Kolekce je určena pro ženu ve středním věku.

Klíčová slova: autorská tkanina, Antonín Kybal, oděvy, fast fashion, slow fashion, upcyklace

Annotation

ROLLEROVÁ, Adéla. Author's fabric used in the creation of clothing. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2022. 86 pp. Diploma Dissertation.

The thesis deals with the topic of author's fabric applied to the creation of clothing. It is divided into three main parts, namely theoretical, didactic and practical. The theoretical part focuses on the life and Antonín Kybal's work, who is the inspiration for the whole thesis. Furthermore, this part explains concepts such as slow fashion, fast fashion and its negative impact.

The aim of the didactic part was to teach the preparations related to the design part at the Otto Wichterle Secondary School of Industry in Červený Kostelec, in the field of modelling and clothing design. During introductory lesson, the students got acquainted with the A. Kybal's work, who was their main inspiration. Afterwards, they got acquainted with the concepts contained in the theoretical part.

The practical part is focused on my work. The aim was to create a clothing collection of three models complemented by the author's fabric. The fabric is woven on a loom from old t-shirts. I was testing the possibility to upcycle old t-shirts and use them in the fabric from which wearable garments are made. The other used material is deadstock. The main inspiration was Antonín Kybal and the whole work focuses on slow fashion. The collection is designed for the middle-aged woman.

Keywords: author's fabric, Antonín Kybal, clothing, fast fashion, slow fashion, upcycling.

Obsah

Úvod.....	9
Teoretická část.....	11
1 Autorská tkanina.....	11
1.1 Antonín Kybal	11
1.1.1 Život.....	11
1.1.2 Studium a pedagogická profese	12
1.1.3 Umělecká tvorba	13
2 Současná móda	19
2.1 Fast fashion (rychlá móda)	19
2.1.1 Následky fast fashion.....	20
2.2 Slow fashion (pomalá móda).....	22
2.2.1 Udržitelná móda.....	22
Didaktická část	24
3 Informace o škole	24
3.1 Předmět Navrhování	24
3.1.1 Příprava číslo 1.....	27
3.1.2 Příprava číslo 2.....	31
3.1.3 Příprava číslo 3.....	34
3.1.4 Příprava číslo 4.....	39
3.1.5 Příprava číslo 5.....	41
3.1.6 Příprava číslo 6.....	44
3.2 Předmět Praktická cvičení	46
3.2.1 Příprava číslo 7.....	47
3.2.2 Příprava číslo 8.....	48
3.2.3 Příprava číslo 9.....	49

Praktická část.....	51
4 Tvorba oděvní kolekce a autorské tkaniny.....	51
4.1 Inspirace.....	51
4.2 Hledání tvarů	52
4.3 Zhotovení autorské tkaniny	54
4.5 Zhotovení oděvní kolekce.....	56
Závěr.....	60
Použitá literatura.....	62
Seznam obrázků	63
Příloha	64

Úvod

Téma diplomové práce Autorská tkanina využita ve tvorbě oděvů jsem si vybrala, protože jsem 7 let studovala módní návrhářství a chtěla bych předávat žákům své zkušenosti v této oblasti. V bakalářském studiu jsem se seznámila s textilní technikou tkaní, která je momentálně nedílnou součástí mého života. Chtěla jsem svou zkušenost posunout dál do pole naprosté udržitelnosti a k tomu je tato technika velmi dobrý prostředek. Velkým průkopníkem v technice tkaní po pedagogické i praktické stránce byl můj velký vzor Antonín Kybal, který byl inspirací celé této diplomové práce. Diplomová práce je rozdělena do tří hlavních částí. Teoretické, didaktické a praktické. První část je teoretická, prolíná se s didaktickou i praktickou částí. Seznamuje čtenáře s autorskou tkaninou, dále se zmiňovaným novoměstským rodákem Antonínem Kybalem. Tento umělec patří mezi nejvýznamnější textilní výtvarníky 20. století. Jeho dílo bylo vystaveno na mezinárodní výstavě EXPO 58 v Bruselu. Kybal působil na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a vychoval dvě generace textilních výtvarníků. Jako první učitel tohoto oboru vymyslel studijní plán. Snažil se studium propojovat s průmyslovou výrobou, jak bylo od toho typu školy očekáváno. S jeho tvorbou jsem se setkala poprvé na výstavě Krásná jizba v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze a zaujaly mě nadčasově tkané koberce.

Antonín Kybal se narodil v Novém Městě nad Metují a v dospělosti město navštěvoval i se svou rodinou. Jeho starší sestra byla manželkou významného novoměstského textilního továrníka Juliuse Friče mladšího. Kybal navštěvoval základní školu, do které jsem později docházela i já. Přesto jsem o něm neměla řadu let ani tušení, jako většina obyvatel Nového Města. Proto jedním z cílů je seznámit čtenáře s tímto mimořádným umělcem a jeho tvorbou. Kybala jsem důkladně nastudovala, abych mohla do teoretické části uvést informace, které jsou nezbytné pro další části. Do této části jsem také zařadila problematiku oblékání dnešní doby. V této problematice můžete najít pojmy, které jsou dnešní populací velmi řešené. Jde o pojmy fast a slow fashion, upcylace a udržitelnost. Tato část diplomové práce slouží jako podpůrná pomůcka pro čtenáře, aby pochopil pojmy, které se objevují v praktické části.

Didaktická část je tvořena z devíti příprav, které jsem vytvořila pro výuku. Pět z nich jsem odučila na Střední průmyslové škole Otty Wichterleho v Červeném Kostelci. Na

této škole jsem studovala a tím pádem jsem byla obeznána s problematikou výuky a měla jsem představu kam výuku směřovat. Všechny přípravy jsou cílené na obor Modelářství a návrhářství oděvů. Šest prvních je aplikovaných do předmětu Navrhování a zbylé tři do předmětu Praktická cvičení. Hlavním cílem bylo dostat do podvědomí žáků jméno, a především tvorbu Antonína Kybala. Jeho tvorbu žáci využili jako hlavní inspiraci a díky tomu si jeho osobnost zapamatovali. Následující cíl diplomové práce byl zjistit, jak si žáci poradí s konkrétní inspirací a zda jsou schopni pochytit zadání a správně pracovat se všemi informacemi. Dalším předmětem zkoumání bylo, zda časová dotace, kterou jsem v přípravách nastavila je dostačující. Zaměřila jsem se i na to, zda žáci dokázali pracovat s inspirací a myšlenkou v celém procesu návrhové tvorby. Žáci měli vytvořit vzorek ručně tkané tkaniny na rámu, pomocí upcyclace. Pro tento vzorek využili do útku rozstříhaná stará trička. Touto metodou žáci dostali do podvědomí problémy módy dnešní doby, které by začínající mladý módní návrhář měl znát a ve své další tvorbě se na tento problém zaměřit. Ukázka způsobu, jak využít nepotřebný materiál a aplikovat ho i do své tvorby. Žáci si měli na vzorečku vyzkoušet i to jaké vlastnosti tkanina má a jaké vzory jsou schopni vytvořit. Tyto své poznatky měli využít v návrhu tkaniny, ve skicách a návrzích oděvní kolekce. Tím jsem si ověřila, zda jsou schopni pracovat s materiály a správně je zaznamenat v kresbě a malbě. Celou kolekci s tkaninou budou realizovat, ale samotná realizace žáků není součástí této diplomové práce.

Dále v didaktická část vysvětluji důvody, proč jsem si zvolila aplikovat do výuky právě návrhovou část.

V praktické části jsem se zabývala vytvořením oděvní kolekce a autorské tkaniny pro ženu ve středním věku. Zaměřila jsem se na zachycení inspirace a myšlenek ze kterých jsem vycházela. Ve své tvorbě jsem využila upcykovaný materiál, ale tkaninu jsem tkala na tkalcovském stavu. Zkoumala jsem, zda je možné spojit daný materiál s technikou tak, aby vznikla tkanina, která bude mít nositelný charakter. Kolekci jsem tvořila podle mých dosavadních zkušeností z předchozího studia. Své poznatky z tvorby jsem porovnávala s prací žáků. Poslední cíl byl, najít způsob, jak bych mohla zařadit svůj styl tvorby do výuky, aby to žáky více obohatilo.

Teoretická část

1 Autorská tkanina

Když se vezme obecně pojem autorská tvorba je tím myšlen výsledek tvůrčí činnosti. Autorské dílo je i pod právním zákonem. S pojmem autorská tkanina se pojí řemeslo s výtvarnou činností. Je to nápad s realizací. V realizaci vidíme autorův rukopis, autor do díla vkládá kus sebe. Tím má tkanina přidanou hodnotu. Můžeme se s tím setkat v dílech Antonína Kybala, kdy se jeho manželka podílela na realizaci jeho návrhů. *„Práce realizované Ludmilou Kybalovou jsou pracemi vpravdě autorskými, nesou “rukopis“ svého tvůrce stejně naléhavě, jako by je tkal sám. Vznikli totiž v těsné spolupráci jen na základě černobílého obrysového kartónu a předem zvolené barevné škály a na základě každodenních, nebo spíše permanencích konzultací manželského a výtvarného páru.“* (Havlík a Kybalová 1993, s. 35)

1.1 Antonín Kybal

Byl velmi činný český výtvarník. Jeho díla jsou velmi nadčasová, stále moderní. Svými poznatky i pedagogickou praxí posunul textilní řemeslo na vyšší úroveň. Svůj odkaz, který po sobě zanechal je v jeho rodném kraji téměř zapomenut.

1.1.1 Život

Antonín Kybal se narodil v ulici Komenského v Novém Městě nad Metují 25.3. 1901 manželům Marii a Oldřichu Kybalovým. Měl dvě starší sestry, Boženu a Marii, a mladšího bratra. Jeho otec byl od roku 1897 společníkem mechanické tkalcovny v Novém Městě nad Metují. V jeho továrně rodina pravděpodobně i nějaký čas bydlela. Antonín už od narození žil v prostředí textilní výroby. Hrál si s materiály, které tkalcovna zpracovávala, poznával tkalcovské řemeslo. Základní školu navštěvoval na Komenského ulici. Škola funguje dodnes a její fasádu zdobí pamětní deska Antonína Kybala. Jeho spolužáci byli většinou synové nebo dcery tkalců a tkadlen, jelikož v té době v Novém Městě n. M. měla téměř každá rodina tkalcovský stav a toto řemeslo rodinu živilo. Je možné, že se malému Kybalovi tkalcovské řemeslo vrylo do paměti a už v mladém věku jej nadchlo. Měl možnost poznat různé druhy materiálů, a především princip a techniku tkání. V Antonínových 11 letech, v roce 1912 opustil jeho otec místo společníka ve tkalcovně a odstěhoval se s rodinou do Prahy. Jen jeho sestra Božena, která byla v tuto dobu již vdaná ve městě zůstala.

Vzala si Juliuse Friče mladšího, který po svém otci a dědovi byl třetím majitelem tkalcovny bavlněného zboží. Po smrti Oldřicha Kybala na začátku 40. let se do Nového Města nad Metují vrátila i Antonínova matka. (Havlík a Kybalová 1993, s. 13 – 16)

V roce 1926 si Antonín vzal za ženu výtvarnici Ludmilu rozenou Tolmanovou, se kterou se seznámil při studiích. Absolvovala Uměleckoprůmyslovou školu v Praze u profesora Jaroslava Bendy a Františka Kysely. Měli spolu dvě děti, Jana a Ludmilu. Celá rodina trávila letní období v Antonínově rodném městě, v Novém Městě nad Metují. Za války s rodinou přesídlili z Prahy do Ptáčova. Po válce se do Prahy vrátil a tam také 15. listopadu 1971 umírá. (Spurný 1960, s. 10) (Havlík a Kybalová 1993, s. 13;27)

1.1.2 Studium a pedagogická profese

Po absolvování Gymnázia na Vinohradech na přání rodičů, začal Kybal studovat techniku na chemicko - technické fakultě. Věřili, že toto studium mu zajistí perspektivní zaměstnání. Antonín tíhl už od adolescentního věku k umění, a především k malbě. Již v rodném Novém Městě nad Metují se věnoval malbě krajiny pod vedením významného malíře Aloise Kalvody. Proto zkusil bez vědomí rodičů přijímací zkoušky do oboru malby na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. (Vlčková et al. 2016, s. 27) Bohužel pro velký zájem do ateliéru malby nebyl přijat, ale místo toho v roce 1920 začal studovat ateliér sochařství a techniku zanechal. Rok studoval v ateliéru u Josefa Mařátka, který ho učil figurální plastiku a u Karla Štipla, kde se Antonín učil ornamentální modelování. I když v tomto oboru vynikal, chyběly mu barvy. Proto přestoupil na svůj vysněný obor malířství k profesoru Arnoštu Hofbauerovi. Studium na Uměleckoprůmyslové škole v Praze ukončil v roce 1924. Jelikož se otci nelíbil jeho výběr studia musel na jeho přání současně studovat na filozofické fakultě University Karlovy pedagogiku, kreslení u Oldřicha Blažíčka. Zajímal se nejen o malířství, ale také o filozofii, estetiku, dějiny a teorii umění. Jeho celkové studium bylo úspěšně ukončeno v roce 1925 státními zkouškami. Téhož roku zahájil svoji pedagogickou kariéru na Gymnáziu v Levicích na Slovenku. Zde učil náboženství, latinu, tělocvik a další předměty. (Spurný 1960, s. 15–16) Na otcovo přání i přání rodičů jeho budoucí manželky, vzal povolání učitele i když ho to táhlo k umělecké tvorbě. Mimo učení Kybal maloval slovenskou krajinu a zkoumal krásy tohoto kraje. Rok na to cestoval za prací až do Plzně. Se svou učitelskou profesí na gymnáziích končí v roce 1927. (Spurný 1960, s. 9)

Po válce v roce 1945 se vrátil k učitelské profesi. Začíná vést textilní ateliér na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Zde byl jmenován profesorem. Zasluhou Kybala vznikl

vysokoškolský ateliér tohoto druhu u nás. To mělo vliv na rozvoj moderní tapisérie, protože vychovával mladé umělce a předával jim své bohaté zkušenosti. Přistupoval k tapisérii novým způsobem, měl velký cit pro textil a barevnost. Také výukové metody měl moderní a promyšlené. Jelikož to byl první obor svého druhu, neměl z čeho vycházet, o co se opřít a celou výuku si musel sám naplánovat. Chtěl po svých žácích, aby znali základní dovednosti řemesla a poté až mohli tvořit v jeho ateliéru. Přijímal jen žáky, kteří uměli překročit „práh řemesla“ a začali tvořit. Svě studenty nešetřil a chtěl po nich, aby byli odborníci v oboru, který studují. Tvorbu studentů spojoval s průmyslovou výrobou. (Havlík a Kybalová 1993, s. 23 – 27)

Mezi jeho absolventy patří velká řada úspěšných výtvarníků. Já jsem měla čest se v rámci studia setkat, s doc. ak. mal. Vlastimilem Vodákem, pedagogem na Univerzitě v Hradci Králové a doc. ak. mal. Svatoslavem Krotkým, pedagogem na Katedře designu na Technické univerzitě v Liberci. Na jejich autorské práci je vidět inovativnost a práce s různým materiálem. Svatoslav Krotký pracuje například s nanovláknem, kterými obaloval objekty nebo také nahou modelku, jako budoucnost oblékání.

Kybal za léta působení na uměleckoprůmyslové škole zpracoval řadu metodických a výchovných postupů. Píše v nich o své složité cestě svého vlastního vývoje. Pedagogickou profesi opouští roku 1970. (Havlík a Kybalová 1993, s. 23 – 27)

1.1.3 Umělecká tvorba

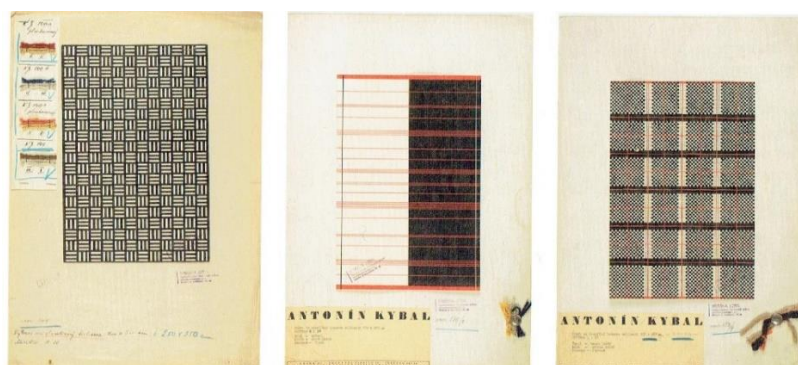
V období své pedagogické kariéry se hodně věnoval malířské činnosti, ale začínal i vnímat textil, který hojně vyobrazoval ve svých malbách. Nejspíše se mu vybavovaly vzpomínky z dětství, kdy byl s textilním materiálem v neustálém kontaktu. Po svatební cestě, v roce 1926, kterou strávil se svou ženou Ludmilou v Itálii a Francii, se mladý pár usadil na půl roku v Novém Městě nad Metují, v Antonínově rodném městě. Bydleli v hotelu Rambousek. Tam také vznikly první dva gobelíny: Rybičky a Dívka v závoji, na kterých se podíleli oba manželé. Antonín navrhoval a Ludmila tkala. Tato spolupráce jim vydržela celé jejich manželství. Kybal během zdejšího pobytu kreslil a maloval malebnou novoměstskou krajinu. (Havlík a Kybalová 1993, s. 16) (Vlčková et al. 2016, s. 37 – 38)

Obr. č. 1 Antonín Kybal – Rybičky (Vlčková et al. 2016, s. 38)

V roce 1928 si Antonín založil ateliér v Chotkově silnici. Tento ateliér mu sloužil jako textilní dílna, kde zkoušel materiálové vzorky, barvení a další činnosti spojené s textilním řemeslem. Specializoval se na výrobu ručně tkaných bytových textilií, ručně tkaných a vázaných koberců, potahových a zavěšovacích látek, do konkrétních bytových prostor. Jeho tvorba byla zprvu inspirovaná funkcionalismem. (Vlčková et al. 2016) „Řídil se přitom svým později proslulým a pro Kybalovu textilní tvorbu příznačným výrokem: *Nástrojem textilního výtvarníka-navrhovatele je vzorkovací stav, materiál nit, textilní barvivo, Nikoliv tužka, plátno nebo štětec... Textilie se tedy nenavrhují, nýbrž na stavu vytváří*“ (Kybalová 1974, s. katalog) Pro velký počet zakázek se jeho ateliér rozšířil o dílny v počtu přibližně dvaceti zaměstnanců. Dílny byly vybavené všemožnými stavy a pomůckami k barvení. Sám zkoumal techniky barvení. Také zadával práci externím pracovníkům, kteří se podíleli na tvorbě drobného textilu. Jeho žena mu pomáhala nejen s uměleckou činností, ale s veškerou administrativou, s kontaktem zahraničního i českého klienta a měla na starosti účetnictví. Jeho zakázky stoupaly i díky intenzivní spolupráci s předními architekty. Například v roce 1932 spolupracoval s Josefem Gočárem. Měl za úkol navrhnout koberce a gobelíny do vily ve Dvoře Králové pro textilního průmyslníka Sochora. Gočár tuto vilu projektoval. A. Kybal navrhnul velký ručně vázaný koberec. Jeho hlavním motivem byla křivka, která byla barevně vyladěna a na koberci se objevily barevně kontrastní abstraktní motivy květů. Koberec je ve čtyřech tónech. V bílé, černé, šedé, červené. (Vlčková et al. 2016, s. 49 – 53)

V roce 1930 začínal spolupracovat s Krásnou jizbou Družstevní práce. Rok na to se stal výtvarným vedoucím textilního oddělení. Jeho návrhy se sériově vyráběly. Nejdříve koberce, poté i další bytový textil, dezény na tisk textilu. V jeho prvních návrzích se střídá negativ s pozitivem a byly v duchu klidného rytmu. Soustředil se na barevnost, funkčnost a celkovou estetiku. (Spurný 1960, s. 11 – 12) Téhož roku se stal i členem Výtvarného odboru Umělecké besedy a Svazu československého díla. Navázal spolupráci s Artělem. V roce 1934 realizoval místo užitkové textile figurální gobelín, Studii dívčí hlavy. Objem vyjádřil textilní plošností několika barev například žluté a temně hnědé. Na konci 30. let získal významné celosvětové zakázky, kterými reprezentoval Československo. Navrhl bytové textilie do budovy Společnosti národů v Ženevě, dále dekoroval textilem na Světové výstavě v New Yorku kancelář československé státní síně. Reprezentoval Československo na významných výstavách a pracoval i na zakázkách ve své rodné zemi. Například navrhnul v ředitelstvih drah v Hradci Králové textilní zařízení. V roce 1939 kariéře stoupl, v Krásné jizbě se stal poradcem všech oddělení. Téhož roku zrušil svoje dílny a ponechal si jen ateliér. (Havlík a Kybalová 1993, s. 21 – 23) Do roku 1943 stále působil v Krásné jizbě, ale její koncept se změnil tak, aby šla ruku v ruce s okupací. Z Německa se dováželi strojově vyrobené koberce, nebo se její sortiment plnil náhražkami. Kybal se snažil, aby ji alespoň trochu držel v původních kolejích. Být inovativní nebo nesouhlasit bylo životu nebezpečné. Proto válku přečkal se svou rodinou na Třebíčsku v Ptáčově, v chalupě, kterou si s vybavením sám navrhnul. Byl stále výtvarně činný. Soustředil se na kresbu, malbu krajiny, polí, svých dětí, ale také tvořil návrhy kobereců i bytových textilií. Ze stesku po textilní tvorbě se začal zabývat experimentálním modrotiskem, voskovou batikou a dalším barvením. Z těchto textilií s pomocí manželky vytvářel šátky. On barvil materiál, manželka šila. (Havlík a Kybalová 1993, s. 23),(Vlčková et al. 2016, s. 111 – 115), (Spurný 1960, s. 13 - 14)

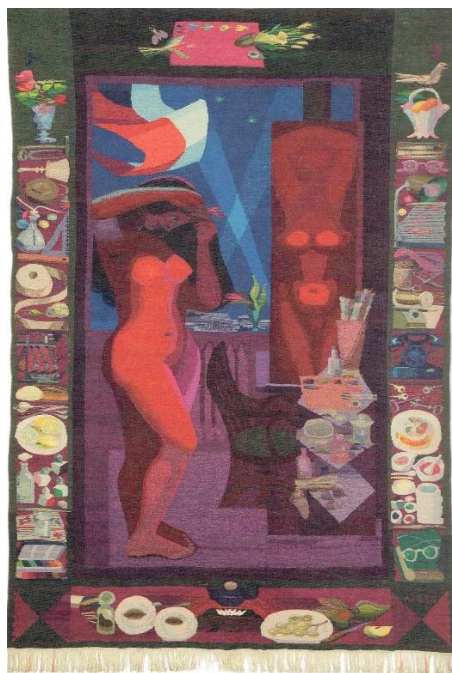

Obr. č. 2 Antonín Kybal - Návrhy na koberce pro Krásnou jizbu (Vlčková et al. 2016, s. 77)

Po válce v roce 1945 začal opět spolupracovat s Krásnou jizbou. Tato spolupráce trvala tři roky, v roce 1948 definitivně skončila. Způsobila to společenská a politická situace. Tento rok tak vystoupil z komunistické strany, ve které byl rok (toto období bere jako své velké selhání). V tuto dobu dochází i k cenzuře umění. (Vlčková et al. 2016) Rok po skončení války zrušil svůj ateliér a začal spolupracovat s textilními podniky. „*Jeho návrhy na ručně vázané koberce byly realizované firmou Satas, textilní závody, Hlinsko v Čechách, a v závodu národního podniku Toko, Náměšť nad Oslavou, návrh na damaškové ubrusy v národním podniku Aranda, Jeseník, pro Krásnou jizbu Družstevní práce navrhoval dekorační látky, v továrně Zdeňka Sochora v seoirském Belfastu, kterou několikrát navštívil a kde experimentoval s novými způsoby tisku, byly roku 1947 podle jeho návrhů vytištěny a ručně omalovány dva druhy hedvábných šátků*“ (Havlík a Kybalová 1993, s. 25) Dále byly jeho návrhy na dezény realizované v závodech národních podniků Tiba, v Textilaně v Liberci a ve Dvoře Králové nad Labem a v dílnách národního podniku v Praze i Brně. (Havlík a Kybalová 1993, s. 25)

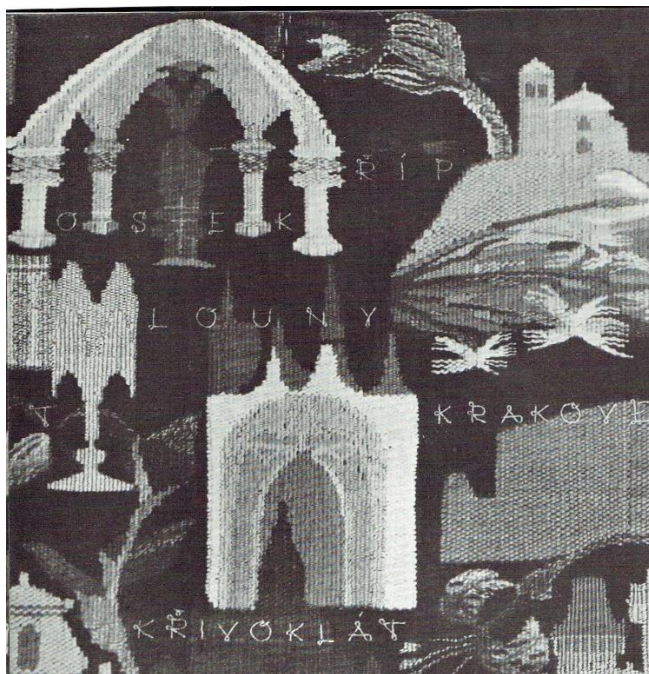
V 50. letech dostával významné státní zakázky, ale v jeho tvorbě se neobjevují znaky ideologizované a angažované tvorby. Místo toho má jeho tvorba kultivovaný styl. V roce 1950 dostal v rámci kolektivního úkolu VŠUP, první velkou státní zakázku, dárek k sedmdesátým narozeninám Stalina. V zadání bylo podílet se na zhotovení železničního salonního vozu. Na zakázce se podíleli výtvarníci, technici a dělníci. Vůz by doplněný Kybalovými ručně vázanými jednobarevnými koberci, gobelínem, na kterém byly zlatem vytkaná životní data Stalina. Údajně vagón k darovanému nedorazil, byl rozkraden a dodnes se z něho nic nedochovalo. K této práci se autor zpětně nehlásil. Poté dostává další státní zakázky. Například v roce 1952 zhotovil vybavení svatební síně Staroměstské radnice. (Spurný 1960, s. 15 – 17)

V roce 1955 – 57 utkala Ludmila podle Antonínova návrhu gobelín s názvem Černá hodinka v ateliéru. Tento gobelín je velký 210 x 310 cm a je vystaven v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. Tento gobelín skicoval už od roku 1946 a až v roce 1955 dostal finální podobu.

Obr. č. 3 Antonín.Kybal - Černá hodinka v ateliéru (Vlčková et al. 2016, s. 174)

V tomto období dále zhotovil tapisérie Československé hrady, zámky, městské a přírodní rezervace a Přírodní bohatství Československé republiky. Ty vznikly ve spolupráci s jeho studenty na Uměleckoprůmyslové škole v Praze.

Obr. č. 4 Antonín Kybal - Československé hrady a zámky, detail (Spurný 1960, s. 54)

Jednu z prací dokonce prezentoval v československém pavilonu na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu, která se konala v roce 1958. Byla to tapisérie Československé hrady, zámky, městské a přírodní rezervace. V tapisérii byly vyobrazeny památky, které jsou pro zemi reprezentativní a doplněny byly zřejmě vyšitými názvy o jakou stavbu se jedná. Tapisérie byla vystavena v sálu, který ukazoval na historii a přírodu našeho státu. Pro tuto událost také navrhnul oponu do kulturní síně. Opona měla jako hlavní motiv kytici. Dále se opakovaly geometrické a přírodní prvky. V popředí byly motivy rostlin, ptáků, lidské postavy a podobně. Od poloviny 60. let vznikala díla, která realizovala Ludmila, ale také manufaktura ve Valašském Meziříčí, s kterou úzce spolupracoval. Z jeho děl mizí postavy lidí, objevují se základní přírodní vztahy dějů a věcí. Mezi tato díla patří například Relikviář z roku 1966. Je to reliéfní tapisérie o velikosti 150 x 230 cm. Další dílo je Poslední rašení z roku 1968, o velikosti 155 x 230 cm. Přestože jsou díla abstraktní, je zřejmé, co zobrazují. Na tapisériích jsou patrné tvary, které vyobrazují celkem popisně hlavní motiv. Obě díla tkala L. Kybalová. Na konci jeho tvorby, na začátku 70. let se odpoutává od konkrétních tvarů a vyobrazuje většinou jen linie, vlnovky, základní geometrické tvary a jednoduché obrazce. Příkladem je tapisérie z roku 1971, Puklá zeď. Tapisérie je velká 310 x 200 cm. Za svůj život posunul textilní výtvarnictví na vyšší úroveň a zanechal po sobě nespočet děl a publikací, které inspirují a inspirovaly mnohé výtvarníky. Vychoval novou generaci umělců. Po jeho smrti Ludmila zrealizovala ještě čtyři jeho tapisérie. Jednalo se o Letící květ, Vzpomínka I., Modrá tapisérie a Zimní slunce, kterou nestihla dokončit. Po její smrti ji dokončila bývalá studentka Kybala Eva Brodská. (Havlík a Kybalová 1993, s. 35 – 42), (Vlčková et al. 2016, s. 161 – 165)

Shrnutí poznatků:

Tvorba i život Kybala jsou velmi rozmanité a rozsáhlé. Vytvořil nespočet návrhů a podílel se na výrobě koberců a všeho možného. V této kapitole bylo mým cílem shrnout informace, na které navazuje didaktická i praktická část. Informace o životě tohoto neobyčejného textilního výtvarníka nám poukazují, jak měl celý život blízko k textilnímu řemeslu. Odkazuje na podobu Nového Města nad Metují, jak ho dnes neznáme. Jelikož pocházím z toho města, jsou pro mě tyto informace zajímavé a vyvolávají ve mně větší zvědavost, abych se na tohoto umělce zaměřila. Stejně pocity jsem čekala od žáků. Protože všichni žáci, kde jsem učila, navštěvují Nové Město nad Met. a tyto informace byly pro ně

obohacující. Jeho studium a pedagogickou činnost zmiňuji, jelikož dostal textilní řemeslo na jinou úroveň. Z jeho myšlenky vycházím v praktická části. Z jeho velmi rozsáhlé umělecké tvorby jsem vybrala období a díla, které sloužila k seznámení žáků s tímto neobyčejným umělcem.

2 Současná móda

V dnešním světě, kdy je velké téma ochrana planety a lidských práva by měl být každý člověk, který nakupuje oblečení ve velkých módních řetězcích jako je například Zara, Sheir a v mnohem dalších, vědět, jak jejich oděvy přišly na svět a zda jejich cena je reálná.

2.1 Fast fashion (rychlá móda)

Tento termín se využívá pro označení levné, snadno dostupné módy, která je, v co nejkratším čase dodána z módních přehlídek do obchodních řetězců. To to označení se poprvé objevilo v roce 1990 v deníku the New York Times. Psal o značce Zara, která byla schopna dodat své modely z přehlídek do obchodů za tři až čtyři týdny. V současné době je největším lídrem na poli fast fashion skupina Inditex. (Hubková 2018, s. 17 – 18) Pod tuto skupinu patří už zmiňovaná Zara, Zara Home, Bershka, Stradivarius, Pull & Bear, Massimo Dutti, Oysho. Inditex se pyšní s 6477 kamennými obchodů po celém světě. (Inditex 2022) Další skupinou s velkým obratem je Hennes & Mauritz, tu známe spíše pod značkou H&M. (Hubková 2018, s. 17) Dále do skupiny patří obchodní řetězce jako jsou COS, Weekday, a další. Tato skupina má přibližně 4721 kamenných obchodů po celém světě. (H&M Group 2022) V této době řetězce prodávají i v online podobě, tím pádem číslo v počtu obchodů obou skupin ještě stoupá.

Asi každý čtenář navštívil alespoň jeden zmiňovaný obchod a koupil si alespoň jedno tričko ve slevě za 200 korun a seznámil se s velmi obsáhnou nabídkou produktů jednotlivých obchodů. Většině z nás se nejspíš stalo, že jsme si vyhlídli pěkný kousek oblečení, ale buď jsme čekali na slevy nebo jsme si chtěli promyslet jeho koupi. Když jsme ale za měsíc nebo za dva přišli do stejného obchodu, sortiment byl úplně jiný. Jak je to možné? Takovou otázku jsme si možná položili. Je to možné, protože móda se již nemění v období jaro/léto, podzim/zima, jak jsme dříve byli zvyklí. Aby značky přitahovaly neustále nové zákazníky a ty si mohli kupovat neustále nové kousky oblečení, přišly obchodní řetězce s mezisezónními kolekcemi. To bylo stále málo takže dnes se můžete setkat v obchodě jedné značky s cca padesátí mikrokolekcemi za jeden rok. (Hubková 2018, s. 14 – 16) Cílem

obchodníků je, aby si lidé kupovali stále něco nového, většinou z nekvalitního materiálu a nekvalitně ušité. Aby na tom co nejvíce ušetřili nebo aby oblečení co nejméně vydrželo a lidé si kupovali stále nové nekvalitní věci. Marketinkové kampaně a reklamy na sociálních sítích od influencerů, kde předvádí oblečení z fast fashion řetězců a neustále poutají pozornost slevovými kódy, vedou k zaplnění šatníků věcmi, které nebyly ani nejsou nošeny. (Glogaza a Nováková 2021, s. 19 – 23)

Ultra-fast fashion (ultra rychlá móda)

Tento termín nejvíce vystihuje společnost SHEIN. Jedná se o čínskou společnost, která funguje online a svými levnými cenami i rychlostí předbíhá například Zaru. SHEIN je schopna zhotovit kus oblečení od návrhu po balení do jednoho týdne. Zaře to trvá tři až čtyři týdny, a to byla symbolem pro rychlou módu. (Eye 2021)

2.1.1 Následky fast fashion

Aby obchodníci a majitelé společností měli vše rychle a levně, stává se, že kopírují nápady návrhářů a na nějakém nepatrném detailu provedou změnu. Často vidíme v obchodech stejné střihy i oblečení jako u některých návrhářů a vidíme rozdíl jen v ceně. To ale není hlavní rozdíl. Návrhář, než dospěl k finálnímu produktu, investoval do návrhu oděvu a vytvoření střihu své nápady, čas a energii. Díky tomu i hodnota originálního produktu z dílny návrháře má větší hodnotu. Také materiál je kvalitnější /dražší/ a postup výroby je nákladnější. Fast fashion společnosti zaměstnávají člověka, který upravuje nepatrné detaily na nápadu někoho jiného, ale nápad již není originální a ztrácí svou hodnotu. Takto fast fashion společnosti vykrádají nápady i poptávku kvalitním značkám nebo módním návrhářům.

Co je ještě více závažné, jsou podmínky, za jakých i v jakých se tyto oděvy šijí. Velké množství výroby je v Bangladéši. To na první pohled není nic špatného, ale lidé co šijí „naše“ oblečení, nemají žádná práva. Pracují přesčas, mnohdy 16 hodin každý den. Je běžné, že se v dílnách stávají úrazy, například si uříznou nebo prošijí prst a poté nemohou pracovat a o svou práci, která je velmi špatně placená, přijdou. Nedostanou žádné odškodné a za léčení úrazu musí platit nemalé částky. Váhají, zda se jim vyplatí se nechat léčit. Když by se zaměstnavateli postavili o práci přijdou. Tito lidé žijí ve velké bídě i když většinu svého života tráví v práci. Bydlí v chudých čtvrtích a jsou rádi, když mají alespoň na základní potraviny (maso mezi ně nepatří) a čistou vodu, kterou si za poplatek mohou brát z cisteren. Elektrinu si také každý dovolit nemůže.

V bangladéšské šicí firmě najdeme mezi pracovníky i děti. To je pro Evropu nepředstavitelné a velmi to odsuzujeme. Ale rodiče dětí jsou vděční za práci pro své mnohdy malé děti. Většinou jsou to děti nejnižší vrstvy společnosti, která potřebuje každou korunu na uživení rodiny. Děti nechodí do školy, ale do práce. Rodině často nezbyvají finance na školní výuku dětí. Školy v Bangladéši jsou sice podle zákona zdarma, ale v realitě musí rodiče uhradit něco jako školský poplatek. Také se běžně stává, že dělníci mají z práce závažné onemocnění, jelikož jim nikdo neposkytne ochranné pomůcky, které jsou v evropských státech běžné. Také se stává, že budovy šicích dílen začnou hořet nebo se zřítí, jelikož jsou vysoké a patra nejsou stavěná na těžké stroje nebo další vybavení šicích firem. I přes tyto nehody dílny neposkytují únikové východy. Největší tragédie se stala v roce 2013, kdy spadla Rana Plaza. Byla to velká katastrofa a dostala se do podvědomí celého světa. Reakcí na tuto katastrofu bylo založení hnutí Fashion Revolution, které odsuzuje rychlou módu a hájí práva dělníků. Problematika rychlé módy se šíří do podvědomí lidí po celém světě. Ale je složité s tímto problémem něco dělat. Většinou kontrol, které se přiletí podívat na podmínky dělníků a dodržování bezpečnosti, předvedou majitelé jen „ukázkovou“ šicí dílnu, která splňuje vše podle pravidel a do dalších, kde je vše špatně se již revizoři nedostanou. Neví o nich, nebo nemají právo dílny navštívit. Další problém je, kdyby se oblečení v Bangladéši přestalo šít, lidé přijdou o práci a jejich životní úroveň se ještě víc zhorší. Na druhou stranu není ani moc reálné, že by lidé v Evropě a v Americe přestali nakupovat levné oblečení. Je to velmi těžké vyřešit. Snad se brzy přijde na způsob, jak těmto pracovitým lidem pomoci. (Thomas a Bartlová 2020, s. 59 – 93), (Rabij 2021, s. 11 – 90)

Rychlá móda má i neblahý dopad na životní prostředí. Při výrobě se produkuje velké množství oxidu uhličitého. Nejvíce při výrobě syntetických vláken, jejichž výroba stoupá. Výroba syntetických vláken stoupá, jelikož se stále vyrábí více a více oblečení. Syntetická vlákna činí problém i při běžném praní, kdy se do vody uvolňují mikroplasty. Ty se špatně filtrují, proto se dostávají do těl živočichů i lidí. Druhým problémem je velké množství vody, které se při výrobě spotřebuje. V průběhu všech fází výroby trička (např.: pěstování bavlny, sklizeň, sprádkání, tkaní, potisk, šití) se spotřebuje 2720 litrů vody, takové množství vypije jeden člověk za tři roky. Vlivem intenzivního zavlažování bavlníkových polí došlo v roce 2015 k vyschnutí jižní části Aralského jezera, které bylo čtvrtým největším jezerem světa. Na výrobu jedné džín je spotřeba vody dokonce 3700 - 9500 litrů, a to se jich vyrábí každý rok kolem 6 milionů. Dalším problémem je znečištění vody z barvení. Následující nesnáze jsou kácení lesů za účelem výroby textilních vláken, pokácí se 70 - 100

miliónu stromů. I když se nám může zdát, že vlna nemůže tolik škodit životnímu prostředí je tomu naopak. Nadměrný chov koz kašmírských a jejich velká konzumace trávy i s kořínky vede ve vzniku pouští, půda se nestíhá regenerovat. (Hubková 2018, s. 32 – 38)

Poslední, co stojí za zmínku je oblečení, které se neprodá. V lepších případech se prodá obchodním partnerům, které je zbaví loga, etiket nebo ho značky prodávají svým zaměstnancům nebo v obchodech za snížené ceny. V horším případě, co se děje běžně je, že značky pálí své oblečení. Tím se uvolňují škodlivé látky do ovzduší a ničí se práce lidí, kteří si třeba kvůli tričku, které skončilo ve spalovně, udělali zranění na celý život. Ve spalovnách končí několik tun oblečení. Smutný konec oděvu, který si prošel dlouhou cestu, znečistil naši planetu svým vznikem, mohl ještě někomu posloužit. (Hubková 2018, s. 71 – 72)

2.2 Slow fashion (pomalá móda)

Tento termín je protiklad fast fashion. Poprvé ho v roce 2008 použila spisovatelka Kate Fletcher. Dala módu do podobnosti s jídlem. Fast foody mají protiklad slow food jako je to u módy.

U slow fashion záleží na kvalitě a ne kvantitě. Vrací módu do dřívější doby, kde si lidé vážili toho, co měli a starali se o to, aby jim to co nejdéle vydrželo. Cílem je mít ve skříni jen oblečení, které nosíme a máme ho rádi. Zašíváme každou díru, roztrhnutí, čistíme každé polítko a flíček, nebo hledáme způsoby, jak zakrýt nedokonalosti. Jde o způsob myšlení. (Hubková 2018, s. 20 – 21), (Glogaza a Nováková 2021, s. 19)

2.2.1 Udržitelná móda

Je označení pro jakýkoliv druh oděvu, bot, módních doplňků, které jsou vyráběny s ohledem na životní prostředí. Módní průmysl je jedním z nejspínavějších průmyslů, ale udržitelnost myslí na dopad průmyslu na životní prostředí. Řeší problém, aby byly zajištěny potřeby dnešní doby, ale abychom pro budoucí generaci nenechali úplně zdevastované životní prostředí. Recyklace, upcycling a downcycling jsou řešení, jak co nejméně produkovat nové odpady. (Hubková 2018, s. 20 – 21)

Recyklace

Recyklace pracuje na principu zpracování odpadního produktu a materiálu, ze kterého se poté vyrábí nový produkt stejné kvality. (Hubková 2018, s. 90)

Upcyklace

Upcyklace pracuje s materiálem nebo výrobky, které by se mohly stát odpadem. Přetváří se do jiných produktů s vyšší kvalitou. Prodlužuje se životnost produktů. (Hubková 2018, s. 91)

Downcyklace

Pomocí downcyklace se z produktu vytvoří nový produkt horší kvality. (Hubková 2018, s. 91)

Deadstock

Deadstock jsou přebytky materiálů, který firmy neprodali nebo už nevyužijí. U nás se tomu věnuje Lenka Vacková, která je zakladatelkou obchodu Textil Mountain. Se svým týmem získávají z firem textilní materiál, který již firmy nevyužijí a nabízí ho k prodeji. Tím zachraňují velké množství krásného, nového materiálu. (E-Shop [b.r.]

Shrnutí poznatků:

Je velmi důležité myslet na to, jaké oblečení si kupujeme, kde a jak bylo vyrobeno. Jelikož každý člověk v našem okolí chodí oblékaný a nějakým způsobem řeší, co si vezme na sebe, měl by znát problematiku fast fashion. Na sociálních sítích mi stále vyskakují od mladých influencerek porovnání dvou módních značek, kde se oblečení liší jen cenou a nepatrnými detaily. Na základě toho si dívky kupují oblečení u levnější značky. Už nepřemýšlí nad tím, jak je možné, že je oblečení levnější a hlavně stejné. Že ho musel někdo navrhnout a tím se cena automaticky zvyšuje. Pro studující návrháře je pořád důležité toto téma otevírat. Je i velmi důležité jaký materiál používají. Je to stejné jako s nakupováním. Pro mě je nemyslitelné koupit si jiný materiál než z deadstock obchodů nebo oblečení jinde než z druhé ruky nebo od udržitelných výrobců. I proto se snažím v praktické části dbát na udržitelnost a upcyklovat materiál.

Didaktická část

3 Informace o škole

Tato část diplomové práce zahrnuje výtvarně-didaktický projekt, který jsem odučila v rámci souvislé praxe v předmětu Navrhování na Střední průmyslové škole Otty Wichterleho v Červeném Kostelci. Žáci byli ze čtvrtého ročníku oboru Modelářství a návrhářství oděvů. Vybrala jsem si tento ročník, protože jsem potřebovala, aby žáci měli zkušenosti s kresbou módní figury, s postupem tvoření kolekce, například mood-boardem a aby znali textilní materiály.

V této části je pět odučených příprav, které na sebe navazují. Výsledkem je návrh oděvní kolekce doplněn autorskou tkaninou. Přípravy obsahují osnovu hodin, kde je v bodech shrnutý plán jednotlivých bloků a dále časovou dotaci. Zkoumala jsem, zda je časová dotace dostačující. Dále obsahují pomůcky, které používali a téma bloku. Také obsahují inspirační zdroj, motivační otázky, které jsou záchytným bodem, kdyby vážla komunikace mezi učitelem a žákem. Nezbytnou součástí je zadání, kde je podrobně popsán výtvarný problém, který žáci řešili a podle splnění zadání byli hodnoceni. Jednotlivé zadání s potřebnými pomůckami dostali na první hodině, aby se mohli dostatečně připravit. U konce jednotlivých příprav jsou cíle práce žáků a jako poslední reflexe, kde shrnuji poznatky z odučeného bloku a na co si dát příště pozor.

Škola: Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, Červený Kostelec

Obor: Modelářství a návrhářství oděvů

Ročník: 4. ročník

3.1 Předmět Navrhování

Dosavadní zkušenosti studentů:

Znalosti:

- mají za sebou teorie textilních vazeb,
- znají Nové Město nad Metují,
- znají textilní materiály,
- studenti umí samostatně pracovat se zadáním.

Dovednosti:

- už se setkali s mood-boardem,

- ví, co je to koláž,
- májí zkušenosti s navrhováním kolekce,
- májí zkušenosti s výtvarnými technikami,
- májí zkušenosti s interpretací děl.

Návaznost na RVP (82 – 41 – M/07 Modelářství a návrhářství oděvů):

„Žák:

- má vlastní výtvarný názor, osobitě uplatňuje své dovednosti a znalosti, výtvarně vnímá, myslí a samostatně se vyjadřuje; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- využívá výtvarné a výrazové možnosti oděvních materiálů a technik používaných v oboru; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- ovládá kompoziční zákonitosti a principy výstavby výtvarného díla; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- samostatně analyzuje zadaný úkol, zhodnotí a obhájí zvolené výtvarné řešení včetně použitých prostředků; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- samostatně experimentuje při řešení úkolu, uplatňuje netradiční myšlenky a metody práce; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- hledá a využívá inspirační zdroje; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- uplatňuje technologická, výrobní a ekonomická hlediska realizace výtvarného návrhu; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- je schopen tvůrčím způsobem aplikovat charakteristické znaky určitého stylu v současné tvorbě; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- uplatňuje v hodné pracovní postupy, respektuje provozní, technologické a výtvarné zákonitosti vyúsťující v komplexní řešení designu; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- vypracovává technickou dokumentaci; (Suchý [b.r.], s. 55)*
- přesně a pečlivě provádí určené pracovní úkony; (Suchý [b.r.], s. 56)*
- samostatně realizuje vlastní výtvarné návrhy; (Suchý [b.r.], s. 56)*

-aplikuje teoretické vědomosti z oblasti oděvních technik a technologií; (Suchý [b.r.], s. 56)

-provádí kontrolu kvality finálního produktu.“ (Suchý [b.r.], s. 56)

Návaznost na ŠVP:

„Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka navrhování směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli své volní vlastnosti, specifické schopnosti a nadání, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- si vytvořili úctu k živé i neživé přírodě, k ochraně a zlepšování přírodního a ostatního životního prostředí a chápali globální problémy světa, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- prohlubovali své osobnostní, národnostní a občanské identity, aby byli připraveni tuto identitu chránit, ale současně také respektovat identitu jiných lidí, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- se slušně a odpovědně chovali ve smyslu uznávaného úzu etikety a čestného života, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- rozvíjeli své komunikativní dovednosti a dovednosti potřebné pro hodnotný partnerský život i pro život v širším (pracovním, rodinném, zájmovém aj.) kolektivu, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- byli schopni samostatně řešit oděvní návrhy, (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

- kultivovali výtvarné vyjadřovací schopnosti.“ (Vojtěchová a Vlachová 2019, s. 164)

3.1.1 Příprava číslo 1

Osnova hodiny:

1. Seznámení s celým projektem a pravidly hodin
2. Ukázka tvorby a seznámení s životem Antonína Kybala
3. Obeznamení žáků se zadáním

Sdělení, co je to mood-board a jaké má náležitosti

4. Vysvětlení, zopakování slow a fast fashion, udržitelnost, upcyklace
5. Tvorba mood-boardu
6. Reflexe

Časová dotace: 4 x 45 minut

Pomůcky: napsaný časový harmonogram, čtvrtka s reprodukcemi A.Kybala, časopisy, letáky, noviny, nůžky, lepidlo, vzorečky látek a přízí, papíry, čtvrtky, čtvrtka na podklad A3

Cíle:

Vzdělávací: Seznámí se s textilním výtvarníkem Antonínem Kybalem a v úvodu s pojmy slow fashion, fast fashion, udržitelnost a upcyklace. Zopakování, k čemu je dobrý mood-board. Procvičení interpretace díla. Seznámí se podrobněji s mood-boardem.

Výchovný: Hledání inspirace v Kybalovi a přemýšlení nad koncepcí celé tvorby-barevnosti, myšlenky, další inspiraci. Přemýšlení nad cílovou skupinou osob a nad událostí pro kterou bude kolekce určena. Přemýšlení nad celým konceptem, aby vše dávalo smysl.

Dovednostní: Procvičení koláže, malby, kresby při tvorbě mood-boardu. Procvičení uvažování dopředu a volba správných cílů s kterými budou pracovat.

Téma: Tvorba mood-boardu

Motivační otázky:

Znáte tohoto umělce? Dokážete o něm něco říct?

Kde přesně má Antonín Kybal pamětní desku?

Po těchto informacích, jak na vás umělec působí?

Jaké vazby tkanin znáte?

Jakou vazbou mohla tkát (jeho žena)?

Co se pro něj typické?

Jaká barva u něj převládá?

Proč není nebo je v pořádku, že jeho návrh tkal někdo jiný?

Jak je gobelín podepsaný?

Motivační otázky k pracovním listům

Co je to Krásná jizba?

Co jste si zapamatovali o A. Kybalovi? Co vás zaujalo?

Jaké dílo/díla pro vás budou inspirací?

Motivační otázky k mood-boardu

Co by měl obsahovat mood-board?

Co na ukázkách schází?

Zadání

Vytvoření mood-boardu

Na základě hlavní inspirace A. Kybalem zhotoví žáci mood-board pro oděvní kolekci a svou autorskou tkaninu. Bude obsahovat šest částí. Budou tvořit pomocí koláže, kresby, malby. Koláž bude z přiloženého materiálu (novin, letáku, časopisu). Inspiraci ke Kybalovi si vyberou z předtištěných reprodukcí jeho děl (musí použít alespoň jedno jeho dílo). Na konci hodiny každý žák bude reflektovat své dílo. Nesmí zapomenout, že je potřeba vytvořit mood-board pro oděvní kolekci i pro tkaninu-můžou vytvořit jeden výstižný pro oboje nebo dva-jeden na oděvní kolekci a druhý na tkaninu. Minimální formát mood-boardu A3.

Co by měl v divákovi mood-board vyvolávat a k čemu sloužit

Mood-board je určitá plocha, která má žáky naladit do „správné nálady“, ukázat směr, kterým se vydali. Měl by vytvořit atmosféru, vyprávět příběh kolekce. Nejedná se však o něco, co má zlepšit nebo zhoršit náladu. Jedná se o propracovanou ukázkou emocí, která má představovat myšlenku, uplatněnou v navrhování. Proto je jasné, že mood-board

není náhodný shluk obrázků, i když se to tak může jevit. Pro tvorbu se využívají různé techniky - koláž, malba, kresba. Slouží, jako pomůcka k prezentaci konceptu kolekce.

Měl by obsahovat:

1. Barevnou paletu
2. Odkaz na téma
3. Odkaz na cílovou skupinu osob
4. Odkaz na událost
5. Látku
6. Klíčová slova

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda žák splnil 6 kritérií pro tvorbu mood-boardu: Barevnou paletu, odkaz na téma, odkaz na cílovou skupinu osob, odkaz na událost, látku, klíčová slova. Další kritérium je, zda žák přemýšlel a jeho mood-board dává smysl a nejsou to jen náhodné obrázky nalepené na čtvrtce. V práci žáků musí být vidět odkaz na inspiraci A. Kybala a využité aspoň jedno jeho dílo.

Ukázka prací žáků:

Obr. č. 5 Veronika Neprašová – Mood-board

Zdroje: Z archivu autorky

Obr. č. 6 Karolína Vacková - Mood-board

Zdroje: Z archivu autorky

Reflexe:

Přípravy jsem použila ve třídě s 8 žákyněmi. V úvodu jsem žákyně zahltila mnoha informacemi. Prezentovala jsem jim informace z přípravy v PowerPointové prezentaci. Na začátek to byly velmi důležité informace, které potřebovaly znát, aby mohly tvořit. Také jsme si řekly pravidla hodin a jak budou hodiny probíhat. Rozdala jsem jim zadání celého projektu. Zadání jsem jim dala v papírové podobě, velmi podrobné a měly ho promítnuté celou dobu na plátně. Příště bych volila zadání v bodech nebo velmi stručné. Většina si zadání ani jednou nepřčetla, proto měly v práci nedostatky i když jsem je na to upozorňovala a několikrát zadání opakovala. Myslím si, že pro žákyně bylo těžké zvyknout si hned na můj postup výuky, když byly zvyklé na jinou strukturu hodiny a jiný způsob zadávání práce.

Žákyně při tvorbě mood-boardu postupovaly, jak měly. Jejich práce jsou povedené až na malé detaily. Zapomněly si přinést vzorečky materiálu a více prací nemá uvedená klíčová slova, nebo jsou napsaná na zadní straně mood-boardu. Potěšilo mě, že každá práce má úplně jinou myšlenku.

Na co si dát pozor:

Informace sdělovat po menších dávkách, aby z toho nebyli žáci zmatení. Zadávat kratší zadání, třeba jen v bodech. Lépe to pochopí a nebudou v tom tolik ztraceni. Zadání celého bloku dávat také v krátkých bodech nebo důležité body zvýraznit. Žáky odrazuje dlouhý text.

3.1.2 Příprava číslo 2

Osnova hodiny:

1. Seznámení s vybranými českými textilními, oděvními návrháři a tkalcovnou Kubák
2. Zopakování pojmu slow fashion, fast fashion, upcylace, recyklace v rámci motivačních otázek
3. Vysvětlení, jak si připravit rám pro tkaní a útkový materiál
4. Vysvětlení, jak se tká na rámu
5. Tkaní vzorečků
6. Reflexe

Časová dotace: 5 x 45minut

Pomůcky: tkalcovský rám, příze na osnovu/tkaní, stará trička, nůžky, jehla, štětce, karton, vidlička

Cíle:

Vzdělávací: Seznámení s vybranými českými současnými výtvarníky a tkalcovnou. Poznání jejich děl na konkrétním příkladu. Seznámení s textilní technikou tkaní prakticky a rypsovou vazbou - navážou na své teoretické znalosti. Zopakování pojmů upcylace, recyklace, udržitelnost, fast a slow fashion.

Výchovný: Zamýšlení se v motivační části nad tím, zda byl A. Kybal nadčasový. Porovnání jeho tvorby se současnou. Při tkaní se budou zamýšlet nad barevností a uspořádání přízí.

Dovednostní: Učení navlékání osnovy na tkalcovský rám, příprava rámu na tkaní. Učení tkání pomocí podélného rypsu.

Téma: Autorská tkanina

Motivační otázky

Kdy jste se poprvé mohli setkat s tkaninou?

Myslíte si, že jde z ruční tkaniny vytvořit nadčasové, moderní kousky oděvu?

Z jakého materiálu si myslíte, že jsou deky? (u Tkalcovny Kubák)

Co ve vás evokují výšivky na kobercích? (Ateliér Durch Duo)

Jak na vás působí barevnost? (Studio Geometr)

Dokázali byste si představit vzor na běžně používaných předmětech? Jakých?

K čemu si myslíte, že jsou deky určené? (Kateřina Soukupová)

Jakého umělce vám může barevnost koberce připomínat?

Když byste porovnali Kybala se těmito návrhářkami, kde vidíte podobné prvky?

Byl Kybal nadčasový? Proč?

Jak vás zaujala barevnost a střih oděvu? Co vám připomíná? (Tereza Ujevičová)

Jaká část oděvu je autorská tkanina? (Pavel Brejcha)

Líbí se vám způsob, s jakým využil tkanin? Proč?

Zadání

Tkaní vlastního vzorečku

V těchto hodinách se žáci seznámí s technikou tkaní na rámu. Na rám si natáhnou bavlněnou osnovu. Osnova musí být dostatečně napnutá, aby se vám dobře tkalo a aby výsledek tkaní byl kvalitní. Na začátek rámu si zatkají rovný karton asi 5 cm široký. To slouží k tomu, aby byl mezi rámem a tkaninou prostor. Dále pomocí 2 štětců si vytvoří osnovní kříž, který slouží k lepší orientaci v pořadí nití a také se pomocí štětců lépe napne osnova. Když budou mít takto připravený rám, začnou tkát. Tkát budou rypsovou vazbou, konkrétně podélným rypsem. Tato vazba se využívá ke tkaní tapisérie. Díky ní se může vytkat konkrétní obraz. Vybrala jsem ji i kvůli tomu, že je pro tkaní na rámu nejlehčí. Ke tkaní budou využívat rozstříhaná stará trika - tím se zaměří na upcyklaci. Vytvoří vzorek alespoň 20 x 25 cm a vyzkouší si měnit různé barvy a tvary (rozměr je daný, aby si na něm

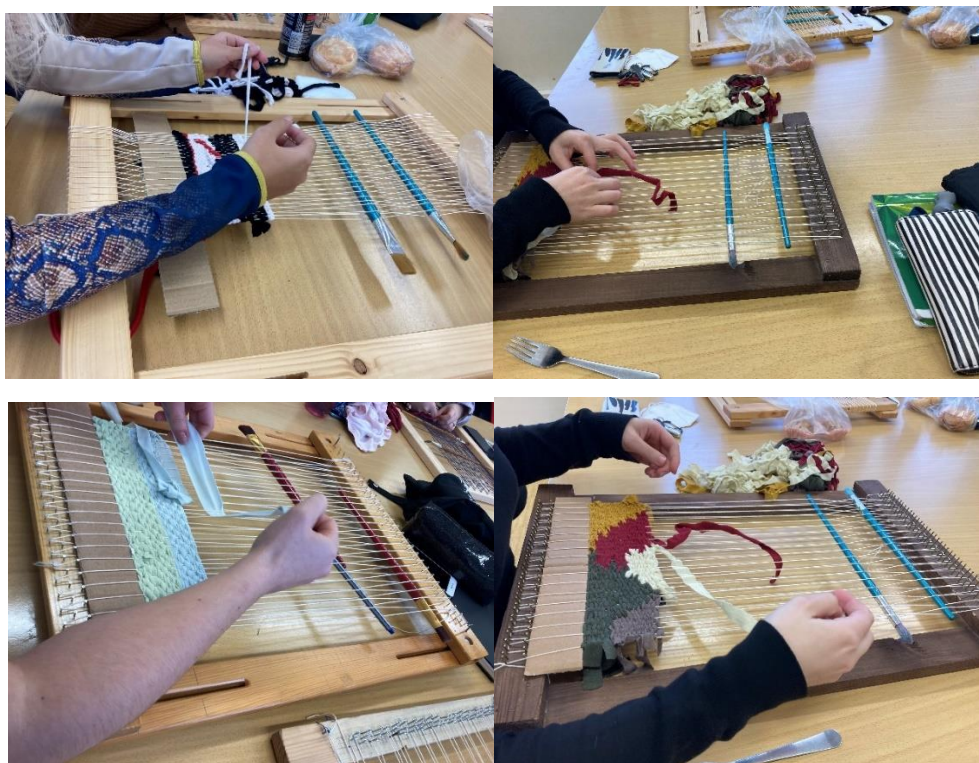
zkusili vše potřebné, v menším rozměru by to nemělo smysl). Budou mít k dispozici také zbytkovou přízi, aby si mohli zkusit, jak se tkanina zachová při změně tloušťce i složení materiálu, jaký efekt to udělá. Při tkaní si budou muset dávat pozor, aby se jim tkanina nezužovala.

Tyto hodiny jsou zaměřené na zkoušení a seznámení s technikou, aby žáci při dalších hodinách, kde budou navrhovat tkaninu věděli co vše tkanina vše dokáže. Také Antonín Kybal chtěl po svých žácích, aby byli obeznámeni s řemeslem.

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda si žáci dobře připravili rám pro tkaní. Správně napnuli osnovu, zatkali karton a dva štětce. Další bod hodnocení bude, zda střídali barvy. Zda utkali minimální rozměr 20 x 25. Je to jenom zkouška, proto se nebude hodnotit kvalita a výtvarná stránka tkaní.

Ukázka prací žáků:

Obr. č. 7 Proces tkaní

Zdroje: Z archivu autorky

Obr. č. 8 Denisa Kubíková - Vzorek tkaniny Obr. č. 9 Tereza Donajová - Vzorek tkaniny

Zdroje: Z archivu autorky

Reflexe:

Přípravu pro tkaní jsem rozdělila tak, aby každá žačka pracovala a nečekala. Někdo si stříhal karton, další navlékal osnovu (měly k dispozici 3 cívky) a ostatní žákyně připravovaly materiál na útek. Všechno šlo podle plánu. Při tkaní se ale žákyně bály experimentovat i když jsem jim stále říkala, ať vyzkouší tvary nebo něco jiného než jen pruhy. Nezáleží, jak to bude vypadat, ale jde o to si zkusit něco nového. Nechtělo se jim. Jen dvě studentky se nakonec rozhodly utkat barevné tvary a nestřídaly jen příze. Ostatním záleželo hodně na vzhledu a byly spokojené s pruhy.

Co jsem dobře neodhadla byl čas. Myslela jsem, že bude stačit pět vyučovacích hodin. Něž se do tkaní žačky vžily byl konec páté vyučovací hodiny. Takže jsem tuto aktivitu protáhla do dalšího bloku a věnovaly jsme ji další čtyři vyučovací hodiny. I tak všechny žačky nestihly rozměr vzorečku, jaký měly v zadání. Žákyně tkaní zaujalo a velmi je bavilo. Ocenily by i více času, aby si vytvořily větší vzoreček. Měly za sebou teorii tkaní, takže byly rády, že si to mohly vyzkoušet i prakticky.

Na co si dát pozor:

Dát si větší časovou dotaci. Na vzoreček o rozměrech 20x25 alespoň 9 vyučovacích hodin.

3.1.3 Příprava číslo 3

Osnova hodiny:

1. Seznámení s návrhy koberců a tapisérií Antonína Kybala
2. Ukázka způsobů, jak rychle skicovat
3. Tvorba skic modelů a návrhů autorské tkaniny

4. Reflexe a výběr skic modelů na návrhy

Časová dotace: 4 x 45minut

Pomůcky: barvy, štětce, čtvrtky A5, papíry A4, guma, tužka, ořezávatko, šablona figury

Cíle:

Vzdělávací: Seznámení se s návrhy A. Kybala. Ukázka, jak navrhoval. Seznámení, na co si dávat pozor při navrhování a na co se zaměřit. Ukázka, jak skicují modely jiní návrháři. Seznámí se s technikou, jak rychle zaznamenat svoje myšlenky

Výchovný: Zamyšlení se nad tvorbou návrhů jejich tkaniny, aby korespondovala s jejich myšlenkou mood-boardu i skicami modelů. Zamyšlení se nad typem, věkem, pohlavím i událostí na jakou budou modely určeny. Přemýšlení o barevnosti, střihu i nad tím, aby v modelech byl odkaz na A. Kybala.

Dovednostní: Procvičení rychlého zaznamenávání tužkou. Malbu barvami na menší formát. Ukázka jejich dovednosti navrhnout model pro jim danou osobu a událost.

Téma: Návrh autorské tkaniny a skici oděvů

Motivační otázky na dílo Antonína Kybala

Jaké mohl mít zadání?

Když porovnáte díla, která jste viděli první hodině, najdete v nich stejný rukopis?

Co myslíte, na základě prezentovaných obrázků, že je typické pro A. Kybala?

Co vás zaujalo?

Co se vám líbí, nelíbí? Proč?

Víte, co bylo EXPO 58?

Víte, kdy se konala poslední taková výstava a kde?

Motivační otázky na ukázky skic

Jaké skici vás nejvíce zaujaly?

Co vás na tom zaujalo?

Proč se vám ukázky nelíbí?

Děláte u skic také popisky? Proč ano/ne?

Čím skicujete?

Kdybyste měli popsat svoji módní kresbu co na ní je typické? Nebo si svůj vlastní styl hledáte?

Zadání

Navrhování a skicování

Žáci budou mít za úkol navrhnout tkaninu na základě svých předchozích zkušeností se tkaním. Znájí, jak se tkanina chová a jaké má vlastnosti. To při navrhování musí využít. Tkanina bude z rypsové vazby a bude tkaná z upcyklovaného materiálu nebo zbytkových přízí (stejný materiál jako mají na svém vzorečku tkaniny-ten mají u sebe). Při navrhování musí dbát na tloušťku přízí, aby byla poznat a z jaké příze je to utkané. K práci mohou přidat čitelný popisek, aby každý věděl, jak to utkat. Dále musí přemýšlet nad tím, aby návrh korespondoval s mood-boardem (barevností, s cílenou osobou, událostí, materiálem atd.). Poslední věc, na kterou musí myslet je, jak tkanina bude využita, zda to bude jen nějaký detail oděvu nebo celý díl. To si budou skicovat současně, aby si to dokázali více představit. Skicovat si můžou jen jednotlivé části oděvu, které ale potom nahodí na figuru nebo skicovat přímo na figuře. Skicovat budou na šířku A4 (vejde se 4 - 5 figur). Figury si obkreslí z vlastnoručně udělané figury a naskicují si ji sami. Komu to bude dělat problém, vypůjčí si připravenou figuru, aby je to zbytečně nezdržovalo od přemýšlení a vymýšlení. Při skicování budou dbát, aby modely byly nadčasové, určené pro danou věkovou skupinu i pohlaví, aby byly pro danou událost a dobu jakou si zvolili (musí korespondovat s mood-boardem). Při navrhování tkaniny i skicování oděvu je důležité zamýšlet se i nad barevností. Ne každá barva se hodí pro všechny věkové skupiny. Žáci se zamyslí nad střihy u typu postav. Nesmí zapomenout, že hlavní inspirací je A. Kybal. V modelech musí být vidět odkaz na dílo Kybala.

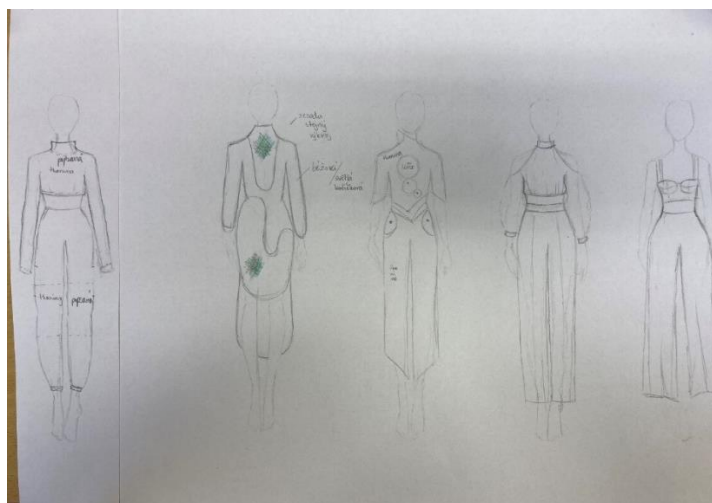
Budou muset vytvořit 2 návrhy na autorskou tkaninu na čtvrtku A5 akvarelovými, temperovými nebo akrylovými barvami. Na detaily můžou využít fixy nebo pastelky. Rychlých skic oděvní kolekce budou mít 5 - 10 na formátu A4 (vejde se na papír 4 - 5 skic). Skicovat budou tužkou, tkaninu zaznamenají jen ve schématu nebo popisem. Detaily, barvu nebo materiál popíší.

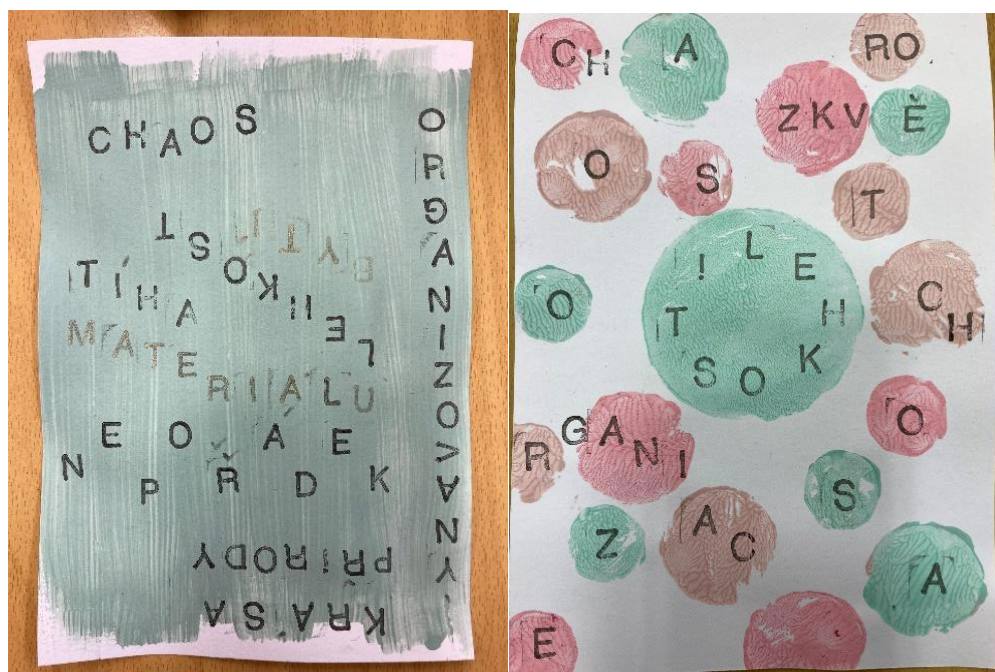
V průběhu reflexe si vyberou nejlepší skici, které budou další hodinu přetvářet do návrhu.

Kritéria hodnocení:

Bude se hodnotit, zda žáci splnili zadaný počet prací na daný formát. Návrhy tkanin 2 x na formát A5 a 5 - 10 skic na šířku formátu A4 - na jednu se jich vejde 4 - 5 skic. Dále se bude hodnotit, zda použili zadanou techniku. Na skici tužku a na návrh tkaniny barvy (akrylové, temperové, akvarelové, na detaily fixy nebo pastelky). Další kritéria na návrh tkaniny jsou: podle návrhu by měl být schopný jiný člověk utkat jejich návrh (můžou být i popisky), musí korespondovat s mood-boardem (barevnost, materiál, cílenou osobou, událostí), jestli žák přemýšlel, jak by byla tkanina využita v oděvu. Ve skicování se hodnotí: nadčasovost, originály modelů, správné zvolení barevností a střihu pro jimi danou událost, typ, věk, pohlaví osoby. Další důležité kritérium je, zda jsou modely inspirované A. Kybalem, zda je tam nějaký odkaz na jeho dílo a zda korespondují s myšlenkou jejich mood-boardu.

Ukázka prací žáků:

Obr. č. 10 Karolína Vacková - Skici, návrhy

Zdroje: Z archivu autorky

Reflexe:

Žákyně začaly navrhovat tkaninu a následně skicovat oděvy. Nikdo o zadané práci nepřemýšlel jako o celku, ale činnosti oddělovaly. Byly již zvyklé na svůj způsob navrhování oděvů, kde dostanou zadané abstraktní téma a to zpracovávají, aniž by se zamyslely nad materiálem. Pozorovala jsem, že pro ně bylo těžké pochopit toto zadání. V průběhu hodiny se s tématem více ztotožnily a smysl zadání téměř všechny pochopily. Na mood-board si měly donést vzorečky materiálů, z kterého kolekce bude. Nikdo si vzorečky nepřinesl. Proto skicování trochu vázlo, když žáčky přemýšlely nad materiály. Také nevěděly, jak se daný materiál chová. Nenapadlo je vzít si jejich utkanou tkaninu, osahat si ji a podle vlastností zhotovené tkaniny navrhovat. Musela jsem je na to upozornit, ale i tak s ním někdo moc dobře nepracoval.

Na svou prvotní myšlenku velmi dobře navázaly a to mě velmi mile překvapilo. Někomu jsem musela několikrát připomínat, ať se drží mood-boardu, ale dopadlo to dobře. Jen nebylo dostatek času a všechny nestihly skici dokončit.

Při navrhování tkaniny většina žákyň přemýšlela tak, že to není finální návrh. Při tkaní by se vyvíjel a měnil. Takto pracuji já. Karolína Vacková by použila na utkaný materiál výšivku, tou by vyšila písmena.

Na co si dát pozor:

Nespoléhat na to, že si studenti sami aktivně přinesou materiál, ale vzít ústřižky například z dílny ve škole nebo jim připravit různé materiály, aby si je osahali. Díky tomu uvidí vlastnosti materiálů a budou přesně vědět, jak se materiál chová. K tomu by bylo dobré využít i modelování na krejčovské panně. Příště nespoléhat na to, že žáci budou umět zakreslit správně materiál a znát jeho vlastnosti.

3.1.4 Příprava číslo 4

Osnova hodiny:

1. Seznámení s návrhy modelů módních návrhářů a ilustrátorů
2. Obeznamit studenty se zadáním
3. Tvorba návrhů modelů
4. Reflexe

Časová dotace: 5 x 45

Pomůcky: barvy, štětce, tužka, guma, ořezávatko, čtvrtky A3

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubení si svých znalostí navrhování a tématu, které řeší. Seznámení s dalšími módními návrháři nebo módními ilustrátory. Seznámení s různými technikami navrhování, které mohou vyzkoušet ve své další tvorbě.

Výchovný: Zamyšlení se nad detaily, jak vystihnout typ osoby, pro kterou tvoří kolekci. Zamyšlení se nad tím, jak posunout dál skicu do návrhu. Promyšlení nad tím jakou technikou zhotoví svůj návrh.

Dovednostní: Procvičení kresby módní figury, jak dobře umístit figuru na formát. Procvičovat práci s větším formátem. Zdokonalení se v navrhování a technice kterou si vyberou.

Téma: Navrhování oděvní kolekce

Motivační otázky

Jak myslíte, že je byl návrh zhotoven? Jakou technikou/ technologií?

Jaké jsou výhody s navrhováním na tabletu? Jaké nevýhody?

Jak myslíte, že návrhářka postupovala při navrhování?

Jaké návrhy vás zaujaly? Proč?

Které se vám nelíbí? Proč?

Jakou techniku byste si chtěli vyzkoušet v navrhování?

Jaká vás nejvíce baví?

V čem se mění skici od návrhů?

Víte, co je důležité pro dokumentaci, když si chcete někde nechat ušít své navržené kousky? Co předkládat s návrhy? Jak to funguje, když si jako návrhář chci nechat ušít v šicí dílně své originální kousky k prodeji?

Zadání:

Zhotovení oděvních návrhů

Předchozí hodinu si žáci vybrali skici, které teď budou překreslovat do návrhu. Každý žák si vytvoří tři návrhy na výšku A3. Každý návrh bude na samostatné čtvrtce. Figuru nebudou obkreslovat, ale dají si záležet a nakreslí si svoji. Figura s navrhnutým modelem by měla být správně umístěna do formátu. Návrh nemusí být identický jako skica. Může se vyvíjet, ale měl by mít nějakou kostru vybrané skici. Při úpravě se zase musí dbát na to, aby oděvní model byl vhodný pro typ, věk, pohlaví osoby i událost na jakou je určený. Návrh musí být v barvě technikou jakou si student zvolí. Musí být propracovaný do detailu a musí být dobře poznat, kde je zakomponovaná autorská tkanina.

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda žák zhotoví 3 návrhy na A3 a umístil je správně do formátu. Zda si sám nakreslil svou figuru. Aspoň základ musí odpovídat skice. Hodnotí se, zda je oděvní model vhodný pro typ, věk, pohlaví osoby a událost na jaký je určen. Dále se hodnotí,

zda je návrh v barvě a jestli si žák zvolil správnou techniku. Dalším hlediskem hodnocení je, jak je do oděvu zakomponovaná tkanina.

Reflexe:

Tato příprava se spojila s přípravou číslo 5

3.1.5 Příprava číslo 5

Osnova hodiny:

1. Příprava na prezentaci, dokončení nesplněných úkolů
2. Prezentace veškerých prací žáků
3. Reflexe celého projektu

Časová dotace: 2 x 45 minut

Pomůcky: mood-board, vzoreček tkané tkaniny, návrhy, skici, pomůcky pro dokončení prací

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubení znalostí nad problémem, který v zadané práci řeší - zaměří se na konkrétní věci, které bude muset v reflexi znát. Příprava na maturitní práci, kde si svou praktickou práci musí obhajovat.

Výchovný: Zamyšlení se nad tím, jak nejlépe představit a obhájit svou práci.

Dovednostní: Procvičení svých komunikačních dovedností.

Téma: Reflexe projektu

První vyučovací hodina bude zaměřena na dokončení a přípravu projektu pro reflexi. Druhou vyučovací hodinu všichni odprezentují svůj projekt.

Zadání:

Reflexe

Žáci budou mít 45 minut na přípravu celého projektu na prezentaci. V přípravě si své práce dokončí nebo doladí nedostatky. Zkontrolují si, zda mají všechny části práce (mood-board, vzoreček tkané tkaniny, návrhy tkaniny i oděvů, skici). Připraví si je pro konečnou prezentaci. Rychlejší žáci mohou práce prezentovat v celku na velkoformátovém kartonu, ale není to podmínkou.

V reflexi musí ukázat, co za 18 společných hodin vytvořili (mood-board, vzoreček tkané tkaniny, 2 x návrhy tkaniny i 3 x oděvy, 5 - 10 skic oděvů). Musí si svou práci obhájit, musí vědět, proč co dělali, jakou osobu si zvolili - proč; jakou událost si zvolili - proč; proč a jak k práci přistupovali; co je v jejich tvorbě inspirovalo Kybalem; čím dalším se inspirovali. Měli by pohotově odpovědět na otázky vyučujících i spolužáků. Budou prezentovat jako by svou práci chtěli prodat. Nesmí zapomenout uvést název práce.

Kritéria hodnocení:

Práce se průběžně po skončení konkrétního zadání hodnotí. Proto se nebudou hodnotit jednotlivé výstupy. Toto hodnocení bude zaměřené na to, jak si žák dokáže obhájit svou práci, jestli o ní je schopen mluvit a zda si dokáže v poměrně krátkém čase ze své práce vytvořit celek, o kterém bude mluvit. Musí prezentovat mood-board, vzoreček tkané tkaniny, návrhy tkaniny i oděvů, skici. Každá práce musí mít svůj název.

Otázky k celkové reflexy (na moji výuku):

Jak se vám pracovalo?

Co se vám líbilo/nelíbilo?

Co vás zaujalo?

Co pro vás bylo přínosné? Co nového jste se naučili?

Co vás nudilo?

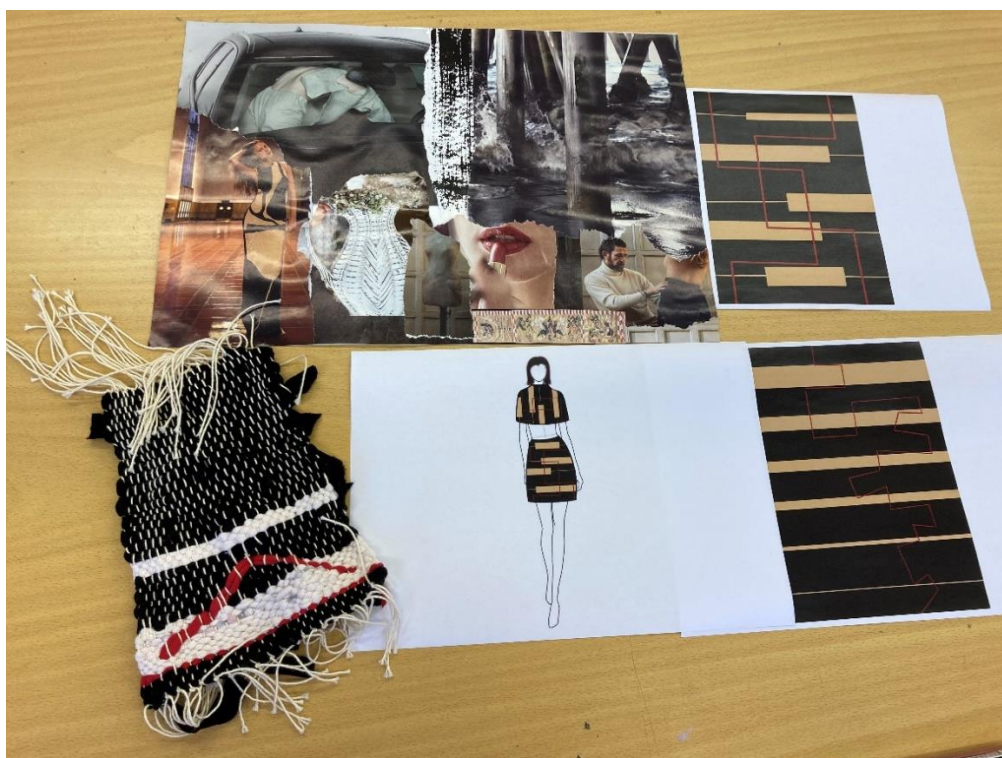
Zaujal vás Antonín Kybal?

Co si pamatujete z celého projektu?

Něco vám chybělo? Co konkrétně?

Jak projekt hodnotíte?

Ukázka prací žáků:

Obr. č. 11 Ilona Táborská - *Prezentace*

Zdroje: Z archivu autorky

Reflexe:

Jelikož se tkaní protáhlo do dvou bloků a žačky měly více absencí, spojila jsem přípravu č. 4 a č. 5 dohromady. S dovolením paní učitelky jsem praxi podložila o dvě hodiny.

Při tvorbě příprav jsem nepočítala s tím, že budou žačky tolik chybět. Na všechny bloky byla přítomna pouze jedna žačka. Proto ostatní žačky nestihly všechny činnosti podle plánů a celý projekt do finále dotáhly jen tři žačky. Přítomné pilně pracovaly a mohla jsem

se každé individuálně věnovat a konzultovat s ní práci. Co hodnotím negativně je časová dotace, jakou jsem si určila. Příště bych na všechny činnosti věnovala víc času. Jinak vše proběhlo podle mých plánů.

Návrhovou část, dokončily pouze tři žákyně a jedna jen v kresbě tužkou. Počítala jsem s tím, že budou více zdatné v návrhové kresbě. Kvůli tomu jsem si vybrala 4. ročník, abych jim nemusela vysvětlovat módní kresbu a materiál. Když se podívám na jejich zdatnost, myslím, že by tento projekt mohl mít větší potenciál u nižších ročníků, v prvním nebo druhém. Žáci těchto ročníků nejsou tolik zaběhlé v chodu školy a mají větší elán k práci. Přidala bych blok zaměřený na kresbu módní figury (šlo by to propojit s jiným předmětem - figurální kresbou). Zahrnula bych ho kvůli tomu, aby žáci měli už od začátku dobrý základ a ve vyšších ročnících si mohli figuru správně stylizovat bez zásadních chyb, jaké jsou vidět na některých pracích studentek 4. ročníku. I když jsem jim radila, jak figuru nakreslit a co jak vylepšit, stále se ubíraly k tomu svému špatně naučenému zobrazení

Jinak žačky plnily vše podle zadání a pracovalo se mi s nimi velmi dobře. Výsledná prezentace byla velmi zdařilá i když na přípravu nezbyl čas. Jejich obhajoba byla podle mých představ. V reflexi mi řekly, že se jim zadání líbilo a že byly velmi rády, že si zkusily něco nového.

Na co si dát pozor:

Příště bych se zaměřila více na to, aby žáci uměli více pracovat s materiálem. Dále na kresbu módní figury.

2.1.6 Příprava číslo 6

Osnova hodiny:

1. Vybrání jednoho modelu, který se bude zhotovovat
2. Modelování na krejčovské panně a tvorba kalik
3. Tvorba stříhu
4. Reflexe

Časová dotace: 9 x 45 minut

Pomůcky: krejčovská panna, šicí stroj, materiál na kaliko, nůžky, špendlíky, tužky, papír, pravítko, křivítko

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubí své znalosti v konstruování střihu.

Výchovný: Zamyšlení se nad tím, jaký návrh bude nejlepší k realizaci. Dále nad tím jak, dle svých dosavadních znalostí nejlépe vytvořit kaliko a z něho střih na vybraný model.

Dovednostní: Procvičení modelace na krejčovské panně, tvorbu kalika a střihu.

Téma: Modelace a tvorba střihu**Zadání****Hledání správných tvarů**

V první řadě si každý žák po společné konzultaci vybere jeden návrh, na kterém bude dále pracovat. Žák si na základě svých zkušeností vybere možnost, jak začne s konstrukcí střihu. Kdo konstrukci zvládá dobře, může si ji zhotovit i s modelacemi. Poté přeneseme na zkušební materiál, ze kterého ušije model. Tento model bude na krejčovské panně upravovat, aby byl přesně totožný s návrhem. Úpravy zakreslí do původního střihu, který si přerýsuje. Vznikne mu tedy čistý střih.

Druhá možnost je taková, že si nakreslí jen základní konstrukci. Tu buď pomocí papíru nebo zkušebního materiálu modeluje na krejčovské panně. Hledá správný tvar a modelace provádí na krejčovské panně. Po najetí správného tvaru se modelace převede do střihu. Z toho se vytvoří kaliko a nedokonalosti se vyladí na krejčovské panně. Úpravy se zakreslí do střihu a ten se přerýsuje.

Kdo není v konstrukci tolik zdatný začne si pomocí modelace na krejčovské panně. Ze zkušebního materiálu se pokusí aranžovat svůj návrh. Po najetí tvaru si vše dobře označí a poté přeneseme na papír. Tím si vytvoří střih, který převede do kalika. Na krejčovské panně doladí nedokonalosti. Upraví je na střihu a ten přerýsuje.

Je třeba přemýšlet i nad tím jaký bude mít střih tkanina a vytvořit ho a zakomponovat do kalika. Může se jen přiložit papírový střih. Je důležité, aby to žáci viděli jako celek.

Může se stát, že žáci nenajdou správný tvar, jejich nápad bude potřeba více rozvinout a trochu se odklonit od návrhu. To je v pořádku. Tato fáze není jednoduchá a je potřeba hodně zkušeností, aby střih byl dokonalý. Učí se to a je potřeba, aby si to osahali a

vyzkoušeli. Po konzultaci se s žáky můžeme domluvit, že se model může odklonit od návrhu. V tomto případě je důležité, aby vytvořili nový návrh, který bude totožný s novým nápadem.

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda si žák vybral způsob zkonstruování modelu dle svých dovedností. Jestli vytvořil kaliko, které je totožné s návrhem. Další kritérium hodnocení je, zda vytvořil střih z kalika, který bude sedět.

Reflexe:

Příprava se bude realizovat mimo diplomovou práci.

3.2 Předmět Praktická cvičení

Následující tři poslední přípravy se také budou realizovat mimo diplomovou práci, ale v předmětu Praktické cvičení. Tím se mění i dosavadní zkušenosti studentů a nepatrně školní vzdělávací plán. Rámcový vzdělávací plán zůstává stejný, jelikož jsou předměty shrnuty pod společným názvem Design oděvu.

Dosavadní zkušenosti studentů:

Znalosti:

- vědí, kolik se přidává na švy,
- vědí, jaké náležitosti má portfolio a jak se tvoří.

Dovednosti:

- mají zkušenosti s polohováním střihu na materiál,
- mají zkušenosti s šitím kolekce,
- mají zkušenosti s prezentací své práce,
- orientují se ve fotografii,
- orientují se ve tkaní podélného rypsu.

Návaznost na ŠVP:

„Žáci:

-jsou vedeni k uplatňování estetiky a požadavků na jakost oděvních výrobků a seznamují se s technikami používanými v oděvnictví, tj. získávají intelektové a manuální dovednosti ke střihání oděvních materiálů, k ručnímu a strojovému šití, tvarování a dokončování oděvů,

-učí se pracovat se stroji a zařízením, seznamují se s jejich funkcí, učí se provádět základní údržbu a odstraňovat běžné závady. “(Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

„Výuka praktických cvičení směřuje k:

- aktivitě přístupu k problémům a k hledání jejich různých řešení, (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

-ke schopnosti flexibility a kreativity, (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

-utvářet kritické a nezávislé myšlení, (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

- přijímat odpovědnost za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění, (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

-ke slušnosti a odpovědnosti chování ve smyslu uznávaného úzu etikety a čestného života, (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

- cítit potřebu aktivně se zapojit do občanského života a spolupracovat na zachování demokracie a jejím zdokonalování, aby jednali v souladu se strategií udržitelného rozvoje, (Vlachová a Košutová 2019)

- rozvoji své komunikativní dovednosti a dovednosti potřebné pro hodnotný partnerský život i pro život v širším (pracovním, rodinném, zájmovém aj.) kolektivu. “ (Vlachová a Košutová 2019, s. 186)

3.2.1 Příprava číslo 7

Osnova hodiny:

1. Příprava rámu na tkaní
2. Příprava útkového materiálu
3. Zhotovení autorské tkaniny
4. Reflexe

Časová dotace: 20 x 45 minut

Pomůcky: návrh, rám, přízi na osnovu, trička na útek, nůžky, karton

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubí si své znalosti o tkaní.

Výchovný: Zamyslí se nad tím, jak co nejlépe vystihnou návrh.

Dovednostní: Naučit realizovat návrh technikou tkaní na velký formát.

Téma: Autorská tkanina**Zadání**

Tvorba autorské tkaniny podle návrhů

Podle módních návrhů a střihů si zvolí jaké části budou potřebovat utkat. Ty si vyznačí na papír, který nalepí na připravený rám. Podle návrhu utkají všechny části.

Při přípravě rámu budou postupovat jako když tvořili vzorek viz. Příprava číslo 2.

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda utkali vše podle návrhu a zda je to z části podobné jako návrh tkaniny.

3.2.2 Příprava číslo 8**Osnova hodiny:**

1. Překreslení střihu na materiál
2. Vystřížení dílů z materiálů
3. Tvorba autorské kolekce

Časová dotace: 15 x 45 minut

Pomůcky: střih, autorská tkanina, materiál na zhotovení modelu, nitě, nůžky, špendlíky, křída, stehovka, jehly, šicí stoj

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubení znalosti v oblasti polohování šití.

Výchovný: Zamýšlení se nad tím, jak nejlépe polohovat střih, aby byla co nejmenší spotřeba. Zamýšlení se nad technologickým procesem šití.

Dovednostní: Procvičení přípravy na šití a samotné šití své kolekce.

Téma: Autorská kolekce

Zadání

Zhotovené autorské kolekce

Žáci si nejprve nachystají všechny střihy, autorskou tkaninu, materiál. Poté rozloží materiál a podle osnovy správně položí a špendlíky zajistí střih. Ten obkreslí, přidají na švové záložky, přeměří rozměry. Položený střih pořádně překontrolují a vystříhnou. Zkontrolují, zda mají všude značky a popřípadě dokreslí. Poté oddělají střih a model si nastehují. Když bude vše v pořádku model sešijí na šicím stoji. Dbají na správný technologický postup a na čistou práci (rovně ušité, neušmudlané, dobře padnoucí).

Autorskou tkaninu zakomponují do oděvu, tak jak mají v návrhu.

Kritéria hodnocení:

Hodnotit se bude, zda je model totožný s návrhem. Dále jestli je správně technologicky ušit a jestli je to čistá práce - rovně ušité, neušmudlané, dobře padnoucí.

3.2.3 Příprava číslo 9

Osnova hodiny:

1. Fotodokumentace modelu
2. Portfolio
3. Reflexe celého projektu

Časová dotace: 10 x 45 minut

Pomůcky: fotoaparát, modelka, tiskárna, potřebné věci na portfolio

Cíle:

Vzdělávací: Prohloubení si svých znalostí o portfolio a fotografii.

Výchovný: Zamýšlení se nad tím, jak sestavit portfolio, aby dávalo smysl. Nad tím, kde a jak nafotí modelku, aby to korespondovalo s jejich myšlenkou.

Dovednostní: Procvičení práce s fotoaparátem. Zdokonalení se ve tvorbě portfolio a ve svém mluveném projevu.

Téma: Presentace

Zadání

Dokončující práce

Žáci začnou tím, že si nafotí svůj model na modelce. Nezapomenou ji upravit vlasy a namalovat. Až toto budou mít hotové vytvoří si portfolio, které bude obsahovat všechny jejich práce toho projektu (mood-board, skici, návrhy, vzoreček, fotodokumentaci postupu práce i modelu). Musí být zajímavě výtvarně pojato a korespondovat s konceptem celé práce. Poslední 2 hodiny budou svůj projekt prezentovat. Model bude na modelce a portfolio k dispozici. Dbají na svůj projev a dobré obhájení práce.

Kritéria hodnocení:

Bude se hodnotit, zda jsou žáci schopni obhájit svou práci. Dále se bude hodnotit portfolio (zda obsahuje vše co má a jak je výtvarně pojato - jestli koresponduje s celou prací)

Praktická část

4 Tvorba oděvní kolekce a autorské tkaniny

Již na základní škole jsem si zamilovala proces tvorby módy, a proto mé následující středoškolské i vysokoškolské bakalářské studium bylo v tomto duchu. V průběhu seznamování se světem módy jsem se dozvěděla, že rychlá móda škodí jak našemu životnímu prostředí, tak i dělníkům, kteří se podílí na její výrobě, o tomto problému se zmiňuji v teoretické části. Proto jsem se rozhodla, že má veškerá tvorba bude v duchu pomalé a udržitelné módy. Nechci, aby na základě mé tvorby byl produkován nový materiál, protože nevyužitého textilu, který se vyhazuje na naší planetě je už dost. Proto je i diplomová práce z upcykvaného a z deadstock materiálu. Jelikož je práce tvořena na základě sehnání materiálu její prvotní myšlenka i vzhled se změnil. Také zpracování upcykvaného materiálu bylo pro mě nové. Jako hlavní materiál jsem si zvolila trička, které jsem já nebo moji blízcí vyřadili a kdybych je nezpracovala, skončily by na skládce. Z těchto triček jsem tkala tkaninu na tkalcovském stavu. Už dříve jsem ve své tvorbě využila tento materiál, ale jen na tkaní na rámu. V diplomové práci jsem chtěla zjistit, zda se dá vytvořit ze starých triček využitých v tkanině nositelný oděv. Diplomová práce je dále zaměřena na moji autorskou tvorbu a na mé postupy, jaké se mě osvědčily při mé dosavadní tvorbě.

Kolekce oděvů obsahuje tři modely. Jeden oděv tvoří vždy model z autorské tkaniny, který je navrhnout tak, aby byl bezzbytku materiálu. Díky tomu nevznikl přebytečný odpad, kterého máme na planetě hodně. Další oděvy jsou z deadstock materiálu. Na které jsem použila klasické střihy, z kterých odpad bohužel je.

4.1 Inspirace

Hlavní inspirací diplomové práce je Antonín Kybal. Jeho postoj k textilu ovlivnil celou moji práci, aniž bych se na to zprvu zaměřila. Dále jsem si vybrala jeho koberce, kde jsem se chtěla inspirovat čistotou, barvou, liniemi. Dále obdélníkovým tvarem, ze kterého oděvy vycházejí. Oděvy měly mít červený nádech. Z nedostatku materiálu jsem, ale zvolila jinou barevnost. Dále jsem se inspirovala pohodlým a elegancí dámy ve středním věku. Na základě toho jsem vytvořila mood-board, která je na obrázku číslo 12 a myšlenku celé kolekce.

Myšlenka

Kolekce oděvů je pro ženy ve středním věku do chladnějšího počasí. Má jim ulehčit život a čas. Každá žena zná to dilema, kdy jde s kamarádkou ven nebo na nákup a stojí před plnou skříní a nemá co na sebe. Nebo když přijde domů třeba z práce a volají děti, vnoučata, aby přijela na návštěvu nebo zapomněla dojít na nákup a musí se zas převlékat i když by nejraději zůstala v domácím oblečení. Díky variabilitě modelů může klidně zůstat a přehodit přes domácí oblečení jen vrchní oděv z autorské tkaniny. Vrchní oděv se dá kombinovat s čímkoliv. Tato kolekce je vymyšlená tak, aby žena mohla zůstat v domácím oděvu, jako jsou tepláky, legíny, obyčejná trika, které patří k modelům. Navrch si oblékla jen ten vrchní a bude vypadat elegantně a nápaditě. Hlavně se nebudem muset převlékat, a to ji ušetří spoustu času.

Obr. č. 12 Mood-board

Zdroje: Z archivu studentky

4.2 Hledání tvarů

Můj běžný postup hledání tvarů nahrazuje skicování na papír. Hledám tvary prostorově. Využila jsem k tomu starý materiál, který jsem zachránila před vyhozením. Materiál jsem nejprve rozstříhala na stejnou šířku. Na největší možnou šířku tkalcovského stavu. To jsem udělala proto, abych vybrané modelace mohla utkat. Poté jsem na krejčovské panně zkoušela různé tvary. Nejprve jsem materiál špendlila. Po najití tvaru jsem podle potřeby sešívala na šicím stoji velkým stehem, aby bylo lehčí párání. Z několika variant jsem vybrala pět, které jsem zkusila na modelce a provedla jsem ještě další úpravy.

Obr. č. 13 Kalika

Zdroje: Z archivu autorky

Nakonec jsem vybrala čtyři návrhy, z kterých vytvořila stříhy, které jsem poté pokládala na tkaninu. Nejprve jsem ale provedla skici, které jsem doplnila i o spodní oděv. Skici jsem prováděla pomocí koláže a kresby. Zvolila jsem jednoduché stříhy, aby byla dominantní tkanina a aby byly pohodlné a dalo se v nich dobře hýbat a vydržet třeba celý den. Dále jsem zhotovila skici vzoru na tkaninu, které jsem zakomponovala do skic oděvů. Tato práce byla zbytečná. Neuvědomila jsem si, že tkanina bude mít barevnost na základě sehnanych triček a nevěděla jsem, zda z nich vytvořím nějaký vzor. Skici tkaní jsem měla vytvořený z pomyslných linií. Vycházela jsem z koberců Antonína Kybala.

Obr. č. 14 Skici

Zdroje: Z archivu autorky

4.3 Zhotovení autorské tkaniny

Nejprve jsem utkala dva vzorečky na rámu, kde jsem si zkusila, s jakou dostavou budu pracovat. Poté jsem nasnovala 675 osnovních nití a navlékla tkalcovský stav. Osnovní příze je 100% bavlna vyrobená v české firmě Kubák. Bohužel jsem nesehnala zbytkovou, ale aspoň vím, kdo ji vyrobil, a to je také důležité. Když jsem měla připravený stav s osnovou, začala jsem chystat materiál na útek. Nejprve ve svém šatníku a u své rodiny jsem sehnala trika, která jim už dosloužila. Vytvořila jsem si z nich barevnici, s jakou budu pracovat. Vůbec jsem nevěděla, kolik triček budu potřebovat. I když mám z předchozí tvorby zkušenost tkát s tímto materiálem, vždy jsem tkala jen malé věci na rámu a s úplně jinou dostavou. Nakonec jsem použila 61 triček.

Obr. č. 15 Vzorečky tkaniny

Zdroje: Z archivu autorky

V této fázi jsem si uvědomila, že vzory, co jsem si naskicovala nepoužiji a jelikož jsem neměla ani jedno červené triko, barevnici jsem musela změnit. Trička jsem nejprve stříhala cca na 1 - 2 cm, ale když jsem začala tkát, dělalo to problém tam, kde materiál nebyl rovnoměrný. Proto jsem zvolila způsob řezání triček. To bylo rychlejší, ale i tak to zabralo nejvíce času z celého procesu. Snažila jsem se řezat po 2 cm. Jelikož jsem pracovala s úpletem od bavlny po polyester. Každé tričko bylo úplně jiné i v gramáži. Některé nařezané proužky se vytahovaly tak, že místo 2 cm z nich byly třeba 0,5 cm široké. Místo, kde nebyl materiál rovnoměrný byl problém. Zůstávaly tam mezery, s kterými už nešlo pracovat. Takže jsem na místo mezer přidávala materiál. Dále jsem řešila, jak pruhy budu spojovat. Chtěla jsem je na šicím stoji sešít, ale jak z časového, ale i praktického hlediska nebylo možné. Nešlo ani zatkávání. Nesouměrnost přízí nedělala dobrotu. Zvolila jsem poslední možnost a pruhy jsem mezi sebou spojovala uzlíky.

Obr. č. 16 Průběh tkání

Zdroje: Z archivu autorky

Vzor jsem vypustila kvůli tomu, že jsem neměla dost stejně barevných triček, aby to vypadalo dobře. Každé triko mělo jinou barvu nebo odstín. Další důvod byl ten, že jenom střídání barevnosti splňovalo moje požadavky a ani by se vzor k tomuto typu materiálu moc nehodil. Tkala jsem pomocí plátňové vazby. Utkala jsem 6 metrů tkaniny i s páskem, který měl menší šíři. Tkala jsem přesně podle vybraných stříhů. Všechny vycházely jen z obdélníku, jen jejich délkový rozměr se měnil. Ke každému jsem přidala dvacet centimetrů. Po sundání, ze stavu se tkanina nepatrně srazila. Asi o 5 centimetrů. Hotovou tkaninu jsem rozdělila na dané obdélníky s přídávky. Pomocí šicího stoje jsem nejprve předšila úseky, kde se tkanina rozdělila a poté jsem pomocí obnitkovacího stoje jednotlivé části oddělila a tím i začistila. Kdybych toto neudělala tkanina by se rozpárala. Z každé části se vypáraly alespoň dva centimetry. Během celého procesu tkání i přípravy útkového

materiálu vypadávaly malé žmolky. Myslela jsem, že pomocí praní se jich zbavím. Proto jsem je vyprala ručně, ale každý trochu jinak. První jsem vyprala jen ve 30 °C s aviváží. Druhý jsem nejprve namočila do octu, protože z něho pouštěla barva a poté jsem opakovala stejný postup jako u prvního. Na poslední jsem zvolila postup, jako u druhého, jen po vyprání v aviváží jsem ho dala vyždímat do pračky. Sušila jsem ve vodorovném stavu. Bohužel žmolky tkanina pouští stále. Zdá se mi, ale že mívám u oděvu, kde jsem tkaninu dala vymáchat do pračky. Díky vyprání se ale všechna vlákna ucelila. Každý kus tkaniny se srazil alespoň o dalších 5 centimetrů

4.5 Zhotovení oděvní kolekce

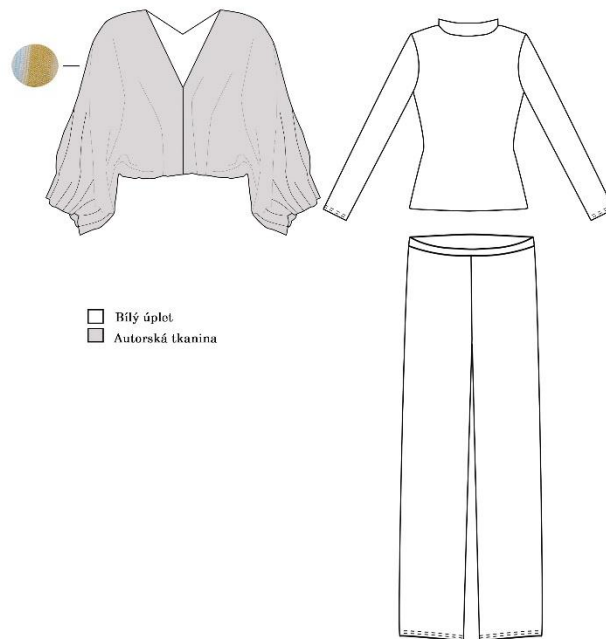
Tkaninu jsem nechala pořádně proschnout. Mezitím jsem si vytvořila střihy na trička, tepláky a legíny. Základní střihy jsem měla odzkoušené. Provedla jsem jen malé úpravy. Jelikož jsem použila úplet, který se přizpůsobí tělu. Nemusela jsem šít zkušební kaliko.

Aby kolekce byla co nejvíce udržitelná použila jsem materiál z druhé ruky. Měla jsem velký problém ho sehnat. Představovala jsem si 100% bavlněný úplet. Díky vlastnostem bavlny se člověk v oděvech cítí velmi komfortně. Navíc přírodní materiál neuvolňuje při praní mikroplasty, které nejdou filtrovat. Tomu tak není u syntetického materiálu. To je důvod, proč jsem chtěla použít přírodní materiál. Nesehnala jsem dostatečné množství. Na jedny tepláky jsem musela využít směsový materiál.

Střihy jsem přenesla na materiály a ušila jsem: tři trika, legíny, tepláky a tepláky s rozšířenými nohavicemi z plisovaného materiálu. Mezitím mi proschla tkanina. Dále jsem pokračovala s šitím tří vrchních oděvů z tkaniny, které jsem nakombinovala s oděvy z úpletového materiálu.

První model

Tento model se skládá z kabátku, bílého trika a tepláků. Je zhotovený 1,2 metry autorské tkaniny. Je vytvořený z dvou kusů obdélníků, které jsou v šířce sešité. Vprostřed je nechaný otvor pro hlavu. Tento prostor vytváří na předním díle hluboký výstřih do V. Rukávy jsou pomocí odšitých záhybů tvarované. Model je doplněn bílým trikem s dlouhým rukávem a tepláky. Tepláky mají rozšířené nohavice. Kalhoty byly ušité z plisovaného materiálu, ale přechod materiálů rušil linii kabátku. Proto jsem zvolila na tepláky stejný materiál jako na triko.

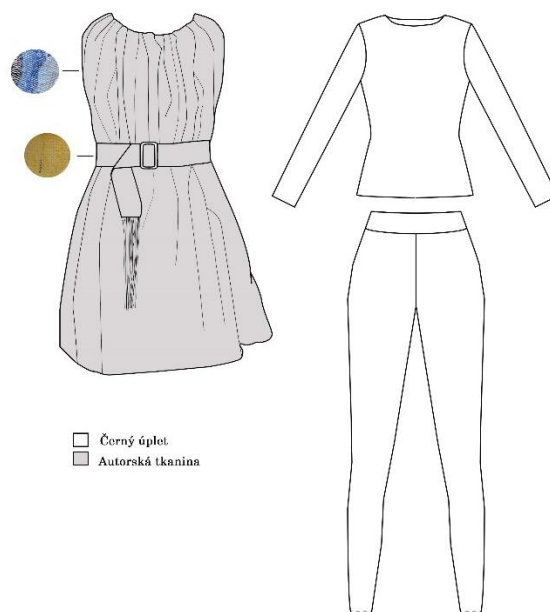

Obr. č. 17 Model číslo 1

Zdroje: Z archivu autorky

Druhý model

Tento model tvoří dlouhá vesta s délkou pod kolena z autorské tkaniny. Pod ní je černé triko s dlouhými rukávy a legíny s vyšším pasem. Vesta má v bočních švech otvory pro ruce. V horním okraji je vytvořený tunel, kde je umístěná tkanice. Po jejím stáhnutí oděv drží na těle a vzniká pomyslná silueta A. Vesta je v pase stáhnutá páskem s přezkou, který je z autorské tkaniny. Přezka měla být původně světlá, ale sehnala jsem z druhé ruky jen hnědou. Tu jsem použila. Na vestu je použito 1,66 metrů autorské tkaniny.

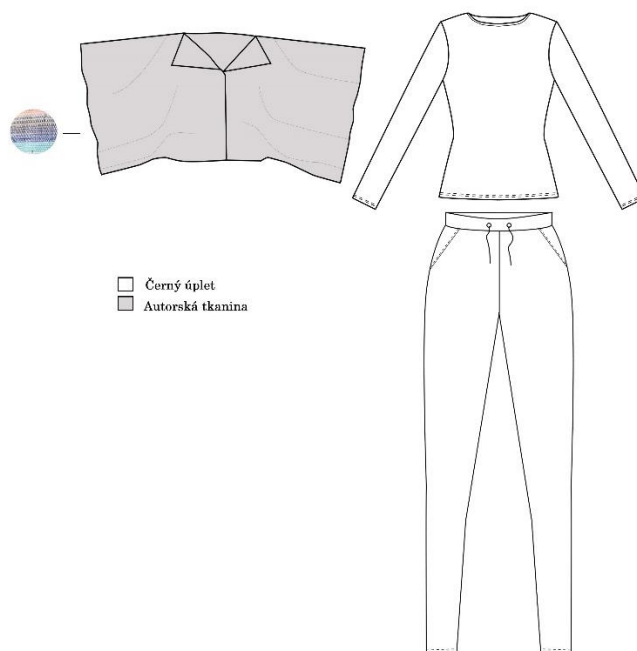

Obr. č. 18 Model číslo 2

Zdroje: Z archivu autorky

Třetí model

Model je složený z peleríny s otvorem pro ruce. Je tvořen z 0,84 m autorské tkaniny. Skládá se ze tří kusů. K zadnímu dílu jsou přišité do tři čtvrtin horního a dolního kraje díly přední. Díky tomu vzniká otvor pro ruce. Přední díl je zapínaný na háčky s očkem. Zapínání je do úrovně hrudníku. Zbytek tkaniny tvoří límec. Vrchní oděv je doplněn o triko s dlouhými rukávy a tepláky. Tepláky mají na předních dílech klínové kapsy. Pasový límec je stáhnutý gumou a je doplněný průchodky a tkanicí.

Obr. č. 19 Model číslo 3

Zdroje: Z archivu autorky

Jak píšů v myšlence, modely jsou velmi variabilní. Dají se zkombinovat s čimkoliv, a to je podstata udržitelného šatníku. Já volila pohodlné střihy. Barvu jsem vybírala neutrální, ale aby celý model vypadal celistvě. Z autorské tkaniny se šilo velmi špatně. Do tkaniny se nemohlo stříhat. Když jsem to zkusila, začala se párat. Proto se tkanina musela nejdřívě předšít na šicím stoji a poté pomocí overloku začistit a odříznout. Nůžky ani řezák jsem použít nemohla. Z tkaniny se daly vytvořit nositelné oděvy, které se dají prát v automatické pračce. Jedinou nevýhodou je, že pouští velké množství žmolků. Kvůli tomu není oděv vhodný do práce nebo na návštěvu. Mohl by za sebou nechat velké množství nepořádku. Je možné, že časem, po několika vypráních žmolky přestanou padat, ale to je jen má domněnka.

Závěr

V průběhu diplomové práce jsem ze všech tří částí získala velmi zajímavé poznatky. V teoretické části jsem do hloubky studovala osobnost Antonína Kybala. Z jeho životní cesty jsem vybrala informace, které byly podstatné pro didaktickou i praktickou část. Dále jsem se zabývala současnou módou, která byla nedílnou součástí odučených hodin. Především praktické části, kde bez vysvětlení využívám termíny fast fashion, slow fashion a dalších pojmů s nimi spojené.

V praktické části žačky pracovaly s inspirací Antonína Kybala velmi citlivě. Ze začátku měly problém se s tématem ztotožnit, ale to se jim v průběhu práce povedlo. Na začátku ale byly, zahlceny informacemi, které neuměly dobře zpracovat. Snažily se, pracovaly a postupně vstřebaly všechny informace správně. Se zadaným tématem pracovaly dobře, každá po svém, a to je v naprostém pořádku. Získané podvědomí o udržitelnosti už mají, ale neřeší to a dále rády nakupují ve fast fashion řetězcích. Podle jejich výpovědi jsou nákupy „otázka peněz“. Peníze se zdají jako velký problém v udržitelnosti, ale je to v myšlení člověka. Jeden kvalitní oděv, který vydrží celý život se vyplatí koupit i za stejnou cenu jako plnou tašku oblečení, které nevydrží ani celou sezónu. Nebo v second handu se dají oděvy koupit ve velmi dobré kvalitě za nízkou cenu. Myslím si, že k tomu některé žačky 4. M v průběhu let dospějí. O toto téma se zajímaly i díky upcyklaci, kterou prováděly v rámci mých příprav. Při konečné reflexi se mi zdálo, že se jim do paměti zapsal i Antonín Kybal. Po výtvarné stránce jejich zpracování, až na mood-board nebylo tak zdařilé. Potřebovaly by se více ztotožnit s materiálem. K tomu by jim pomohl můj způsob tvorby. Příště bych se zaměřila na modelování a hledání tvarů na krejčovské figuríně. Žáci by si osahali materiál poznali, jaké má vlastnosti, jak se chová a tvaruje. Je velmi dobře, že jsem zařadila do výuky tkaní. Žákyně měly možnost poznat, jak se tkanina chová a mělo jim to pomoci v navrhování. Bohužel toho žákyně moc nevyužily. Navrhovaly, jak byly naučené dřív. Neřešily strukturu ani charakter materiálu. Až na výjimky, které se řídily mými radami. I já pracovala na střední škole stejně jak ony.

Připravit si materiál na útek je časově velmi náročné. Myslím, že v rámci studia na střední škole není reálné, aby si každý žák vytvořil svůj oděv se svou autorskou tkaninou. Ve školách by museli tkát na rámu, to nebylo tak náročné, jako připravit materiál. Zhotovit malý vzoreček žákyním trval dva bloky a tím zkrátil návrhovou část. Nastavila jsem malou časovou dotaci. Aby práce byla provedena beze spěchu, bylo by potřeba alespoň 5 hodin

navíc. Bylo to jejich první tkaní a kdyby tkaly větší část oděvu, postupně by se vytkaly a šlo by jim to rychleji. I s potřebnými zkušenostmi je tkaní časově velmi náročné. Čas se ještě výrazně prodlužuje stříháním trik na útek. Také by i záleželo na tom, co by z tkaniny realizovaly. Předpokládám, že by na tkaní pracovaly nejméně celé pololetí. Bylo by víc reálné, kdyby pracovalo na jednom návrhu více žáků. Tento systém je v této škole běžný. To může vést žáky k demotivaci, že se nevybral jejich návrh. Proto jsem přišla na způsob, jak zvednou motivaci žáků k tvorbě. Žáci by pracovali už od začátku ve skupině a tím by podpořili i svého „týmového ducha“ i by měli motivaci dotáhnout projekt do finální podoby. Jelikož by stále pracovali na svém návrhu a nápadu.

V praktické části kromě poznatků, kterými bych zlepšila výuku, jsem zjistila, že z autorské tkaniny jde vytvořit nositelný oděv. Je k tomu velmi příjemný. Velká výhoda je, že se dá vyprat, aniž by se poškodil. Jedinou jeho nevýhodou jsou žmolky, které z něho neustále padají. Může se to spravit postupem času praním v automatické pračce. Při větší manipulaci při focení se začaly osnovní nitě z krajů vytrhávat. Až tehdy jsem přišla na to, že se tkanina nedá stříhat po osnově. Musí se tkát přímo do tvaru.

Použitá literatura

E-SHOP, Textile Mountain-, [b.r.]. Napsali o nás - TextileMountain™ - Netradiční a originální látky nejen z českých továren, ateliérů a od kreativců. *textilemountain.com* [online] [vid. 2022-06-01]. Dostupné z: <https://www.textilemountain.com/napsali-o-nas/>

EYE, Timo Kollbrunner, Public, 2021. *Toiling away for Shein* [online] [vid. 2022-06-01]. Dostupné z: <https://stories.publiceye.ch/en/shein/>

GLOGAZA, Joanna a Soňa NOVÁKOVÁ, 2021. *Slow fashion: módní revoluce*. ISBN 978-80-271-2108-3.

HAVLÍK, Vlastimil a Ludmila KYBALOVÁ, 1993. *ANTONÍN KYBAL*. Nové Město nad Metují: Městský úřad a městský knihovna Nové Město nad Metují. ISBN 80-900013-6-X.

H&M GROUP, 2022. Store count per brand. *H&M Group* [online]. [vid. 2022-06-01]. Dostupné z: <https://hmgroup-prd-app.azurewebsites.net/about-us/markets-and-expansion/store-count-per-brand/>

HUBKOVÁ, Veronika Blabla, 2018. *Příběh skříně: o tom, jak funguje módní průmysl*. B.m.: vydáno vlastním nakladem.

INDITEX, 2022. *Inditex po celém světě - inditex.com* [online] [vid. 2022-06-01]. Dostupné z: <https://www.inditex.com/en/about-us/inditex-around-the-world#continent/000>

KYBALOVÁ, Ludmila, 1974. *Antonín Kybal, Práce z let 1925-1971*. březen 1974. B.m.: výstavní síň Mánes; Moraská galerie.

RABIJ, Marek, 2021. *Život na míru*. Žilina: Absynt. ISBN 978-80-8203-273-7.

SPURNÝ, Jan, 1960. *Antonín Kybal*. B.m.: Nakladatelství československých výtvarných umělců.

SUCHÝ, Ondřej, [b.r.]. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, . 80.

THOMAS, Dana a Adéla BARTLOVÁ, 2020. *Vládada módy: cena rychlé módy a budoucnost oblecení*. ISBN 978-80-275-0368-1.

VLACHOVÁ, Romana a Hana KOŠUTOVÁ, 2019. *ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM Modelářství a návrhářství oděvů*. 2019. B.m.: střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace Hronov, Hostovského 910.

VLČKOVÁ, Lucie, Markéta VINGLEROVÁ a Alice HEKRDLOVÁ, 2016. *Antonín Kybal*. Praha: KANT. ISBN 978-80-7101-166-8.

VOJTĚCHOVÁ, Andrea a Romana VLACHOVÁ, 2019. *ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM Modelářství a návrhářství oděvů*. 2019. B.m.: Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace Hronov, Hostovského 910.

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Antonín Kybal – Rybičky	14
Obr. č. 2 Antonín Kybal - Návrhy na koberce pro Krásnou jizbu.....	15
Obr. č. 3 Antonín.Kybal - Černá hodinka v ateliéru.....	17
Obr. č. 4 Antonín Kybal - Československé hrady a zámky, detail.....	17
Obr. č. 5 Veronika Neprašová – Mood-board	29
Obr. č. 6 Karolína Vacková - Mood-board.....	30
Obr. č. 7 Proces tkaní	33
Obr. č. 8 Denisa Kubíková - Vzorek tkaniny Obr. č. 9 Tereza Donajová - Vzorek tkaniny	34
Obr. č. 10 Karolína Vacková - Skici, návrhy	38
Obr. č. 11 Ilona Táborská - Prezentace	43
Obr. č. 12 Mood board	52
Obr. č. 13 Kalika	53
Obr. č. 14 Skici	54
Obr. č. 15 Vzorečky tkaniny.....	54
Obr. č. 16 Průběh tkaní.....	55
Obr. č. 17 Model číslo 1	57
Obr. č. 18 Model číslo 2	58
Obr. č. 19 Model číslo 3	59

Příloha

Příloha A.....	I
Příloha B.....	VI
Příloha C.....	XI
Příloha D.....	XVII

Příloha A

Příloha B

Příloha C

Příloha D

